

**UCHWAŁA NR XXXIV/349/2022
RADY GMINY ŁUBIANKA**

z dnia 14 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata
2022 –2028”**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372, 1834) oraz art. 17 ust 1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, 1296, 1981, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

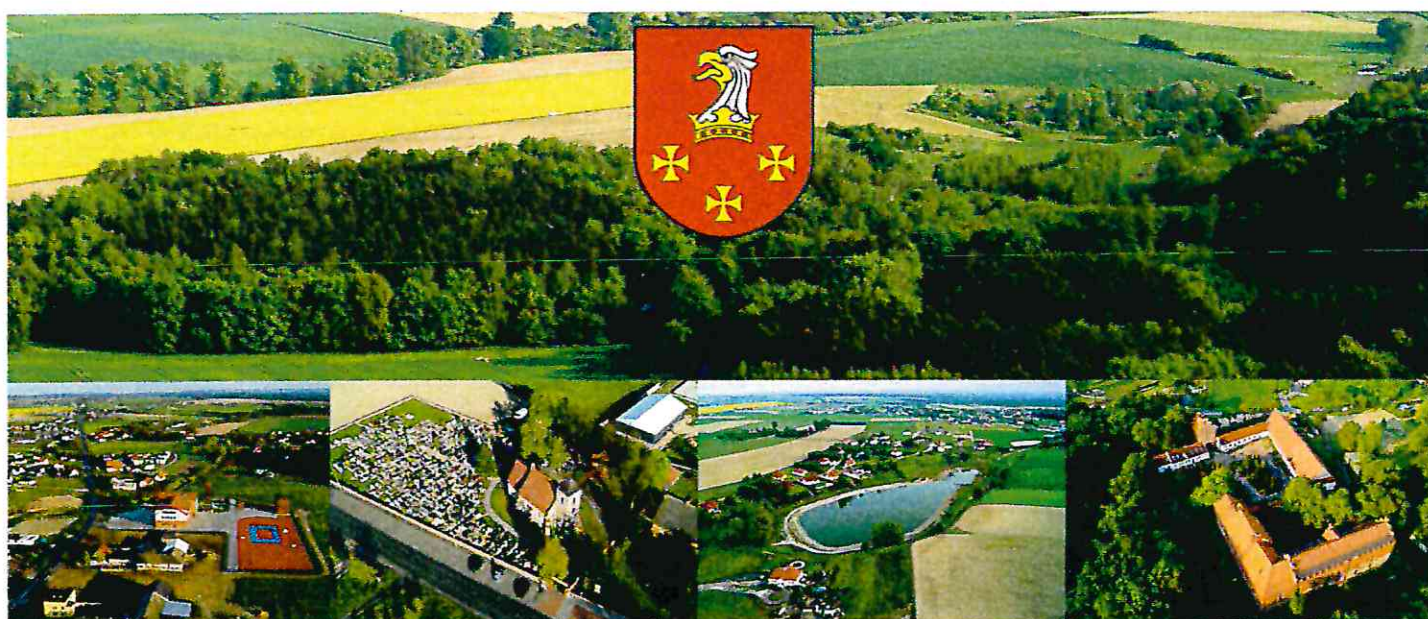
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Cywiński

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY ŁUBIANKA NA LATA 2022-2028

Łubianka dnia 14.02.2022r.

1

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....	7
PODSTAWY PRAWNE.....	9
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	11
DOKUMENTY EUROPEJSKIE	12
DOKUMENTY KRAJOWE	12
DOKUMENTY REGIONALNE.....	13
DOKUMENTY LOKALNE.....	13
CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁUBIANKA	13
POŁOŻENIE.....	13
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	14
RYNEK PRACY I SYTUACJA GOSPODARCZA	17
EDUKACJA I WYCHOWANIE.....	21
KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	24
OPIEKA ZDROWOTNA	25
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	26
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	26
POMOC SPOŁECZNA.....	28
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	35
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ	35
WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	36
WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.....	43
ZDROWIE PSYCHICZNE	45
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.....	47
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE.....	52
AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW.....	55
PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	58
WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA.....	62
PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI	66

ANALIZA SWOT	67
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	69
MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIAPROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	70
KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	71
RAMY FINANSOWE STRATEGII	84
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII	85
SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII.....	86
KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII	86
MONITORING I EWALUACJA.....	87
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	89
BIBLIOGRAFIA	90
SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW.....	91
SPIS RYSUNKÓW.....	91
SPIS TABEL	92
SPIS WYKRESÓW.....	93

Wykaz skrótów:

BCK – Biblioteka – Centrum Kultury

GKRPAiPN – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholizmu i
Przeciwdziałania Narkomanii

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

KP – Komisariat Policji

MŚP – Sektor małych i średnich przedsiębiorstw

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UG – Urząd Gminy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrożające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Gminy. W związku z trwającą pandemią uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne. Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym, wybiegającym poza okres pandemiczny².

---

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028³ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ❖ wspieranie rodziny,
- ❖ wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- ❖ zdrowie psychiczne,
- ❖ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ❖ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ❖ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ❖ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ❖ wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- ❖ problem przestępczości.

---

³ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Podstawowe elementy Strategii są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego jej obrazu w przyszłości.

Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej.

Obligatoryjny charakter Strategii oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki, Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Etap	Charakterystyka
<p data-bbox="188 1574 469 1608">Analiza strategiczna</p> 	<p data-bbox="507 1487 1350 1783">Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i głównych potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych.</p> <p data-bbox="507 1794 1350 2002">Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest Analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.</p>

<p>Sformułowanie Misji i Wizji Strategii</p> 	<p>Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.</p>
<p>Określenie celów priorytetowych i zadań</p> 	<p>W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.</p>
<p>Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii</p> 	<p>Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.</p>

Źródło: opracowanie własne

Strategia jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i NGO odpowiedniemu wspieraniu oraz wzmacnianiu potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

PODSTAWY PRAWNE

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych danej gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurystyczną do opracowania niniejszej Strategii jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 16b ust. 1, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.).

Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2021 r. poz. 1744),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r. poz. 1915),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 176),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2085 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz.U. z 2020 r. poz. 508 z późn. zm.),

7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2021),
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.),
9. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1672 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2021 r. poz. 2354 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2003 r. o repatriacji (Dz.U. z 2019 r. poz. 1472 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2021r. poz. 1108 z późn. zm.).

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ❖ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- ❖ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- ❖ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokumenty krajowe

Strategia jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- ❖ **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem. Jej głównym celem jest: *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym*.
- ❖ **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁴. W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:

---

⁴ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

1. Wzrost zatrudnienia.
  2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
  3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
  4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
  5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.
- ❖ **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie.
  2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie.
  3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii są: Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2030 wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Strategią Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021-2030.

Dokumenty lokalne

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym dla gminy Łubianka jest *Strategia Rozwoju Gminy Łubianka na lata 2015-2023*. Zakreśla ona podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej, a jej zasadniczym celem jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Gminy.

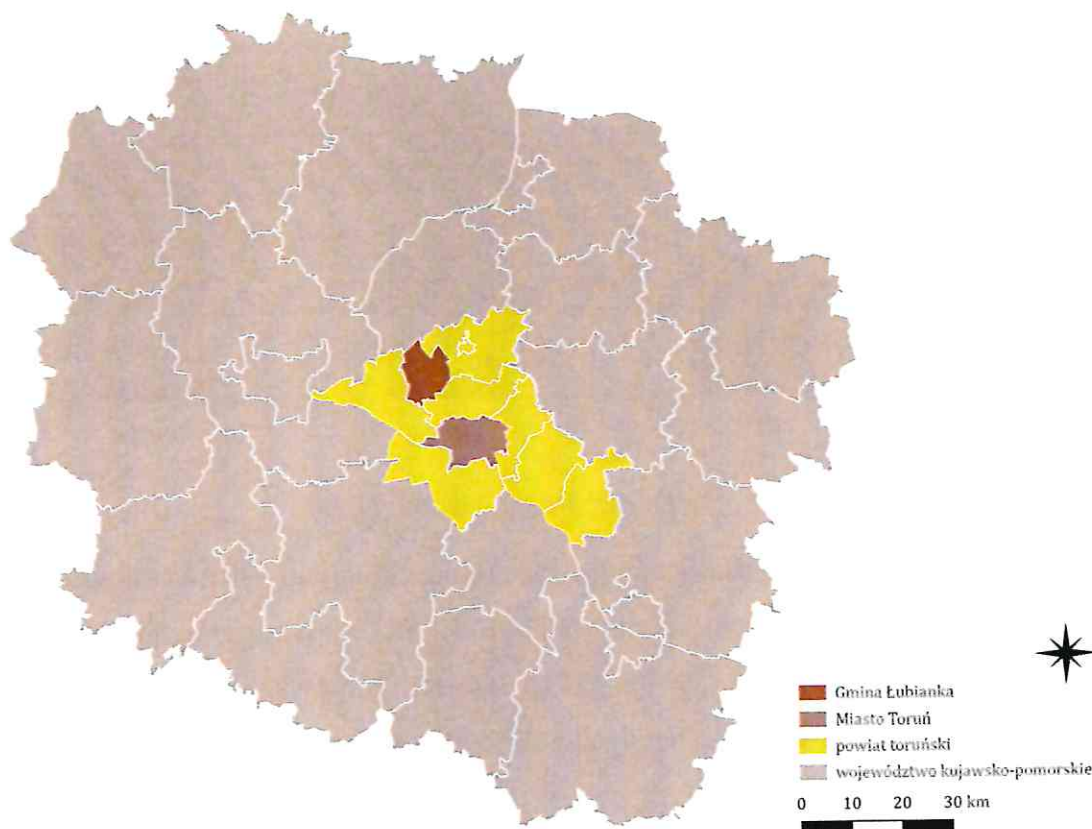
CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁUBIANKA

POŁOŻENIE

Łubianka to gmina wiejska położona w województwie kujawsko-pomorskim w powiecie toruńskim. Teren Gminy zajmuje powierzchnię 84,64 km², co stanowi 6,88%

powierzchni całego powiatu toruńskiego. 5% obszaru Gminy to grunty leśne, z kolei użytki rolne stanowią 87%.

Rysunek 1. Położenie Gminy Łubianka na tle województwa kujawsko-pomorskiego

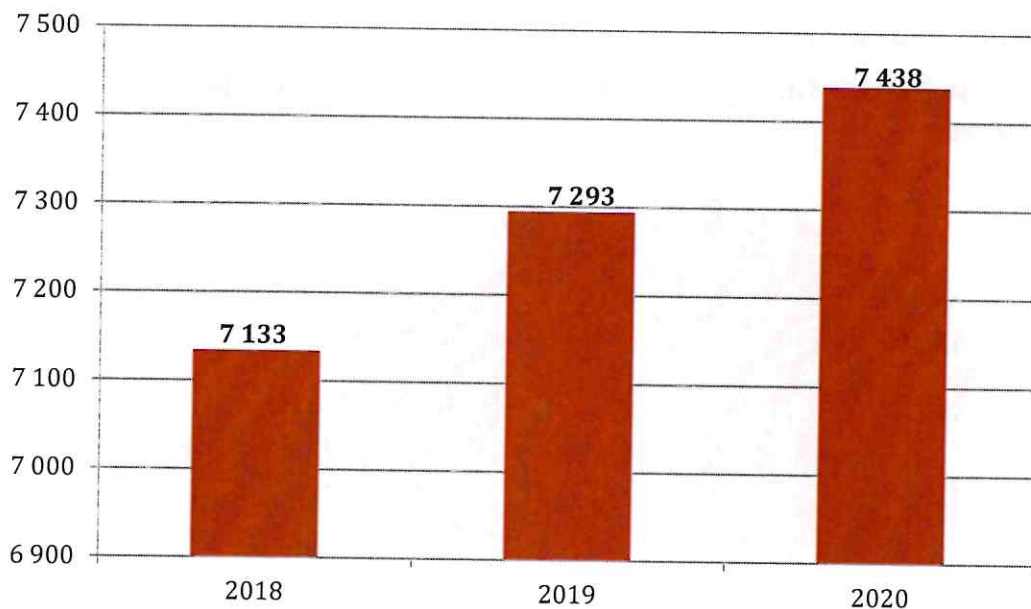
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Topograficznych (Bdot10k)

Administracyjnie Gmina składa się z 14 sołectw: Bierzgłowo, Biskupice, Brąchnowo, Dębiny, Leszcz, Łubianka, Pigża, Przeczno, Słomowo, Warszewice, Wybcz, Wybczyk, Wymysłowo oraz Zamek Bierzgłowski.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gminę Łubianka zamieszkuje 7 438 osób (stan na 31 grudnia 2020 roku). Na przestrzeni omawianych lat liczba mieszkańców ulegała systematycznemu wzrostowi co obrazuje poniższy wykres. W stosunku do roku 2018 liczba ta zwiększyła się o niespełna 5%.

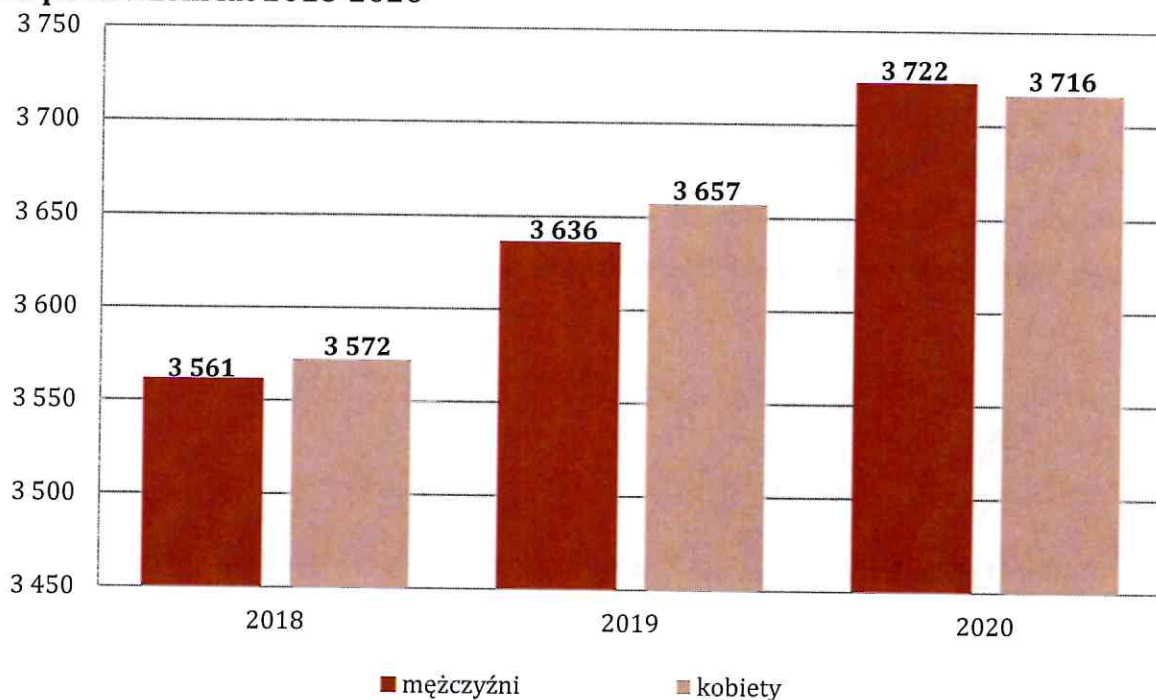
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Łubianka w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Łubianka jest nieznacznie większa od liczby kobiet – stanowią oni bowiem 50,05% (3 722 mężczyzn) ogólnej liczby ludności Gminy, natomiast kobiety 49,95% (3 716 kobiet). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 100, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 100 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Gminę Łubianka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Łubianka w 2020 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie 2,99 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość niż w powiecie toruńskim (-0,33) oraz województwie kujawsko-pomorskim (-3,60). W przypadku gminy Łubianka zauważalne są wahania w zakresie przyrostu naturalnego na 1000 ludności.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
gmina Łubianka	2,97	3,76	2,99
powiat toruński	1,20	2,39	-0,33
województwo kujawsko-pomorskie	-1,33	-1,33	-3,60

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Łubianka według ekonomicznych grup wieku w roku 2020 przedstawiała się następująco:

- ❖ 22,4% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – 0-17 lat;
- ❖ 62,8% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- ❖ 14,8% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Łubianka. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku produkcyjnym uległ niewielkiemu spadkowi, z kolei osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na względnie stałym poziomie. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w całym kraju. W Polsce jest to 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,5% w wieku produkcyjnym oraz 22,3% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	22,6	22,4	22,4
wiek produkcyjny	63,1	63,0	62,8
wiek poprodukcyjny	14,3	14,7	14,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych. W 2020 roku saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności wyniosło w gminie Łubianka 12,1, natomiast saldo migracji zagranicznych 0,54. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalne są wahania w zakresie salda migracji wewnętrznych oraz wzrost salda migracji zagranicznych. Jednocześnie dostrzec można, że saldo migracji wewnętrznych oraz zagranicznych na 1000 ludności przyjęło w Gminie wyższą wartość niż w całym powiecie oraz województwie.

Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2020

wyszczególnienie		2018	2019	2020
gmina Łubianka	saldo migracji wewnętrznych	14,3	18,9	12,1
	saldo migracji zagranicznych	0,14	0,42	0,54
powiat toruński	saldo migracji wewnętrznych	10,3	11,0	9,9
	saldo migracji zagranicznych	0,26	0,17	0,21
województwo kujawsko-pomorskie	saldo migracji wewnętrznych	-1,2	-1,4	-1,0
	saldo migracji zagranicznych	0,04	0,12	0,05

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl

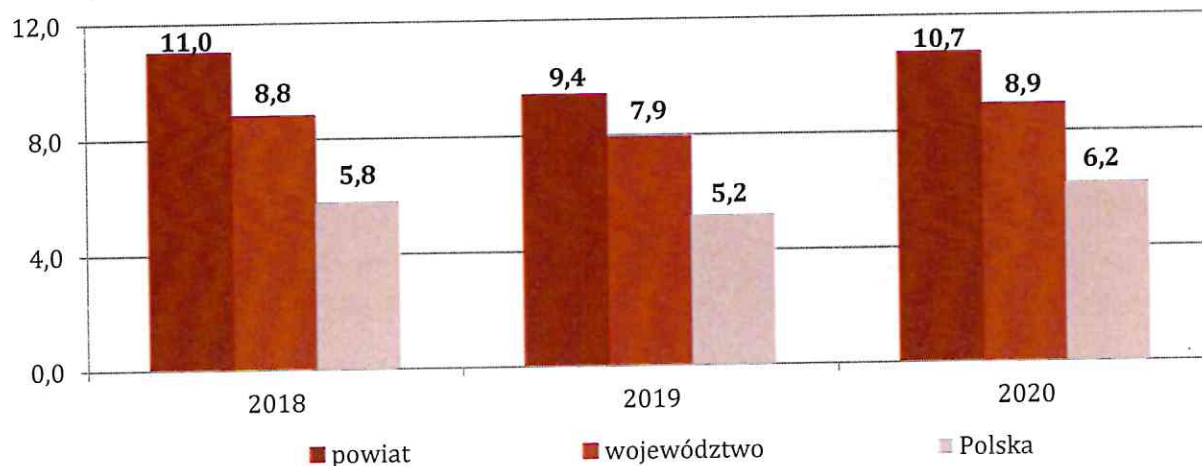
RYNEK PRACY I SYTUACJA GOSPODARCZA

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie toruńskim. W 2020 roku wynosiła ona 10,7%, a więc była znacznie większa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie kujawsko-pomorskim i w całej Polsce. Na przestrzeni lat 2018-2020

stopa bezrobocia w powiecie toruńskim ulegała wahaniom. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie toruńskim na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

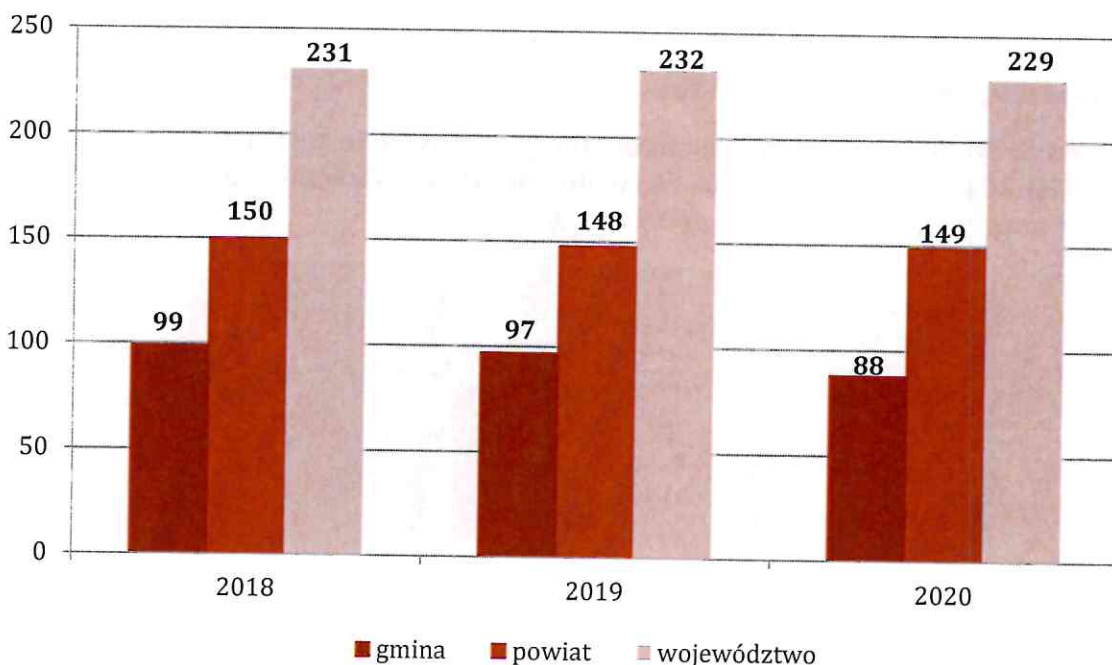

Źródło: <https://torun.praca.gov.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2020 rok, w gminie Łubianka na 1000 mieszkańców pracowało 88 osób⁵. Na przestrzeni omawianych lat wskaźnik ten ulegał spadkowi. Liczba osób pracujących na 1000 ludności była w Gminie znacznie niższa niż w całym powiecie toruńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim.

Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2018-2020

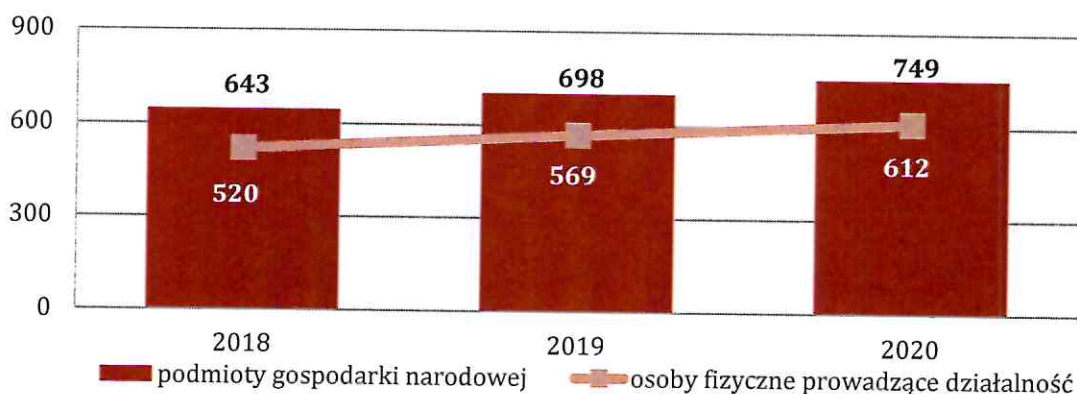
⁵ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Łubianka na koniec 2020 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 749 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 612. Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Gminie Łubianka ulegała systematycznemu wzrostowi.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Gminie koncentruje się głównie na budownictwie (139 podmiotów), handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych, w tym motocykli (118 podmiotów). Ważnymi sekcjami są również: przetwórstwo przemysłowe (65 podmiotów), pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (53 podmioty) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (43 podmioty). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalność związanych z obsługą rynku nieruchomości (po 4 podmioty).

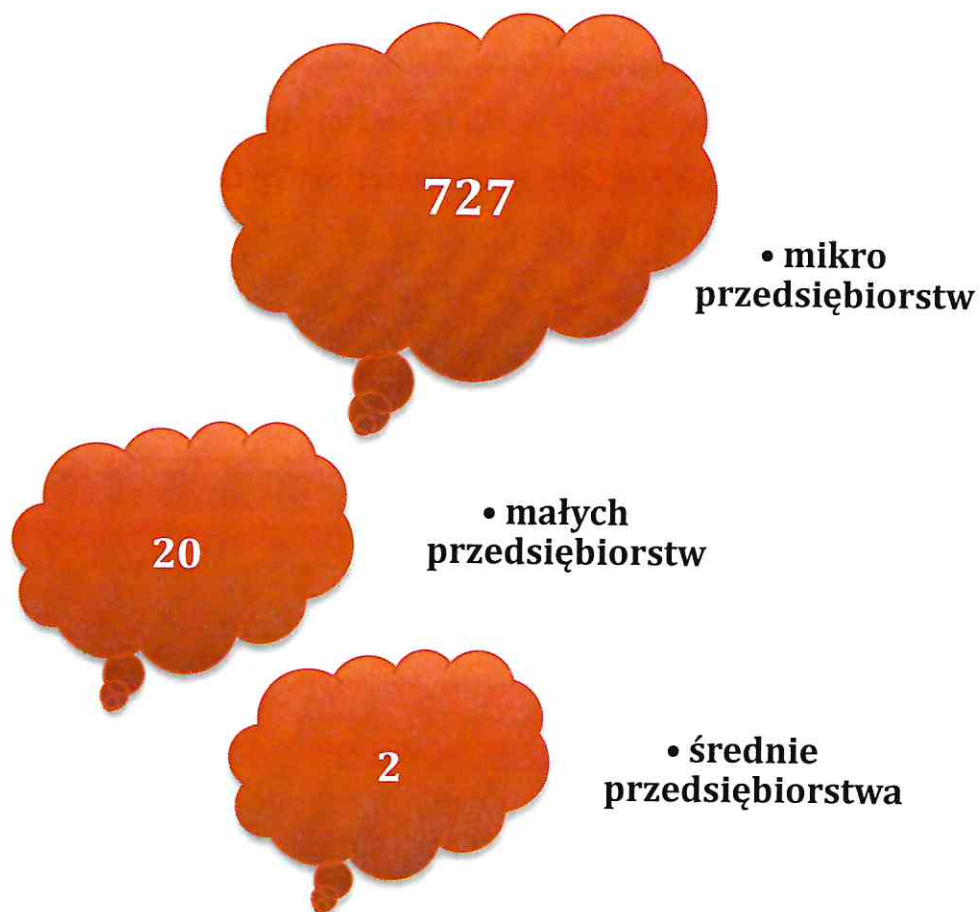
Tabela 5. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Łubianka (stan na koniec 2020 roku)

sekcja	liczba
budownictwo – sekcja F	139
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – sekcja G	118
przetwórstwo przemysłowe – sekcja C	65
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – sekcja M	53
opieka zdrowotna i pomoc społeczna – sekcja Q	43
pozostała działalność usługowa – sekcje S i T	35
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – sekcja N	34
transport i gospodarka magazynowa – sekcja H	27
działalność finansowa i ubezpieczeniowa – sekcja K	20
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo – sekcja A	19
informacja i komunikacja – sekcja J	15
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – sekcja R	13
edukacja – sekcja P	12
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – sekcja I	11
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – sekcja L	4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – sekcja E	4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w gminie Łubianka według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 727 (stan na koniec 2020 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 20. Działalność prowadzą również 2 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Łubianka według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

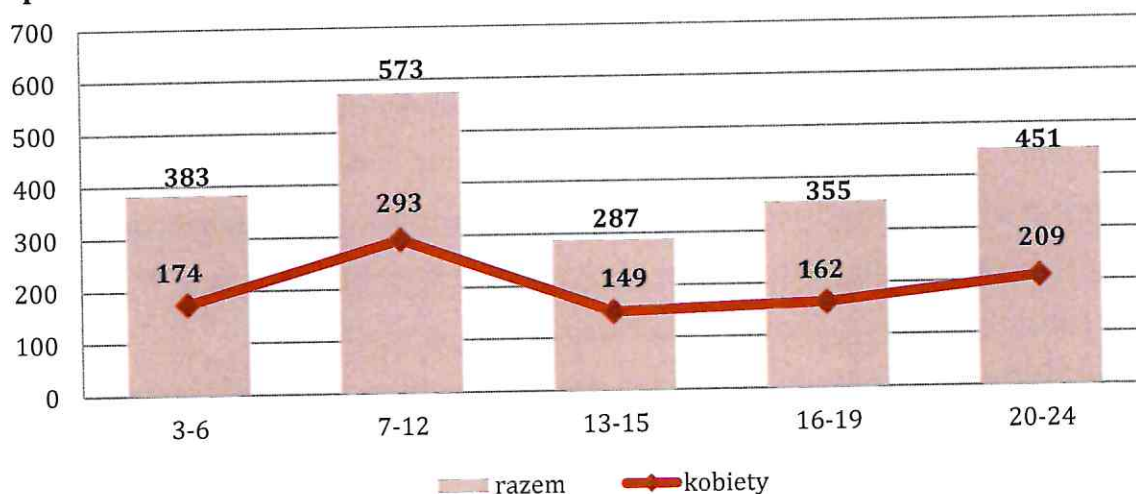

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 2 049 mieszkańców gminy Łubianka, w tym 49,95% stanowiły kobiety. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (573 osoby). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje wykres nr 6.

Wykres 6. Ludność Gminy Łubianka według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

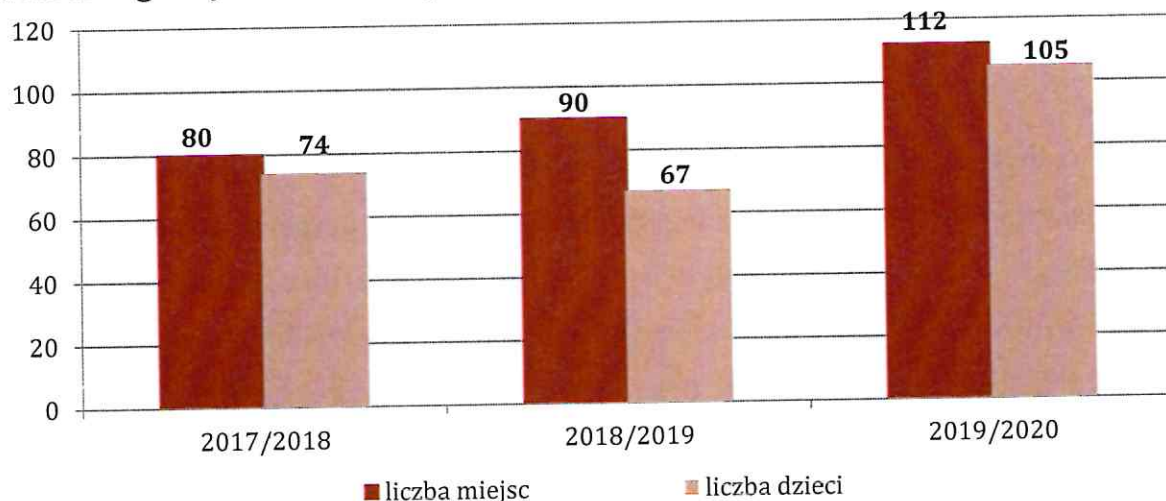
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminną sieć publicznych szkół podstawowych tworzy 5 szkół podstawowych:

- ❖ Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Łubiance,
- ❖ Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Brąchnowie,
- ❖ Szkoła Podstawowa im. prof. Wilhelminy Iwanowskiej w Pigży,
- ❖ Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego z Garbowa w Warszewicach,
- ❖ Szkoła Podstawowa im. Ks. Stanisława Kujota w Wybczu.

W roku szkolnym 2019/2020 niepubliczne przedszkola działające w Gminie zapewniały 112 miejsc, przy czym przebywało w nich 105 dzieci w wieku przedszkolnym. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

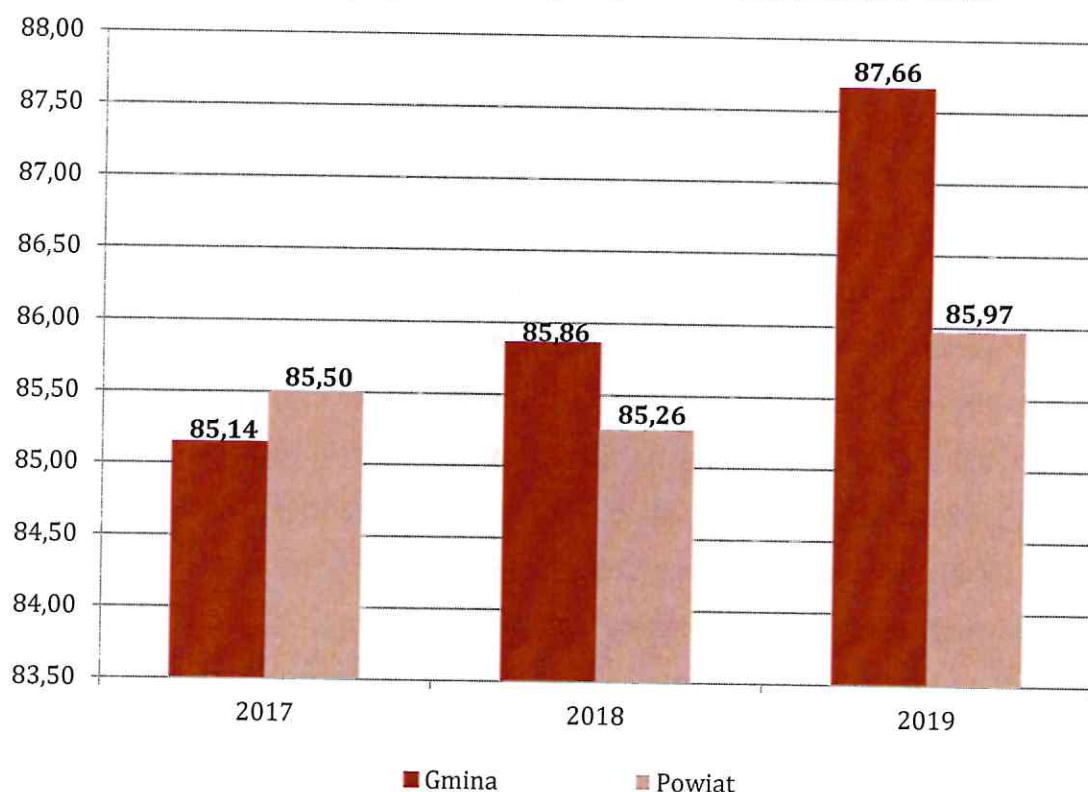
Wykres 7. Liczba dostępnych miejsc oraz dzieci w przedszkolach niepublicznych na terenie gminy Łubianka na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020

Współczynnik skolaryzacji netto, definiowany jako relacja liczby osób (w danej grupie wiekowej) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, w 2019 roku wyniósł 87,66%, co oznacza, że w stosunku do roku poprzedniego uległ zmniejszeniu o 1,8 pp. Ten sam współczynnik dla całego powiatu toruńskiego, na przestrzeni ostatnich dwóch lat kształtował się na niższym poziomie, niż miało to miejsce na terenie Gminy, natomiast w 2017 roku był nieznacznie wyższy. W przypadku gminy Łubianka można zauważyć wzrost współczynnika skolaryzacji.

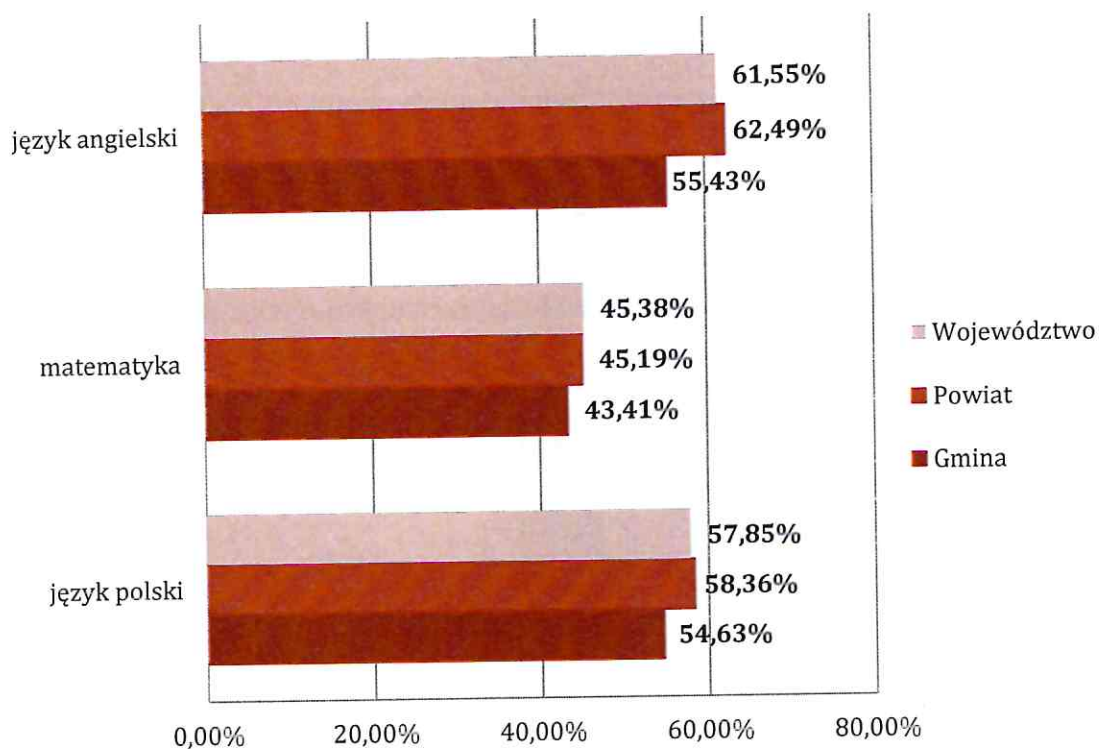
Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Łubianka (w procentach) na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Łubianka, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali gorsze wyniki ze wszystkich przedmiotów w porównaniu do tych uzyskanych przez uczniów z powiatu toruńskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego.

Wykres 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Łubianka, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy Łubianka działa **Biblioteka - Centrum Kultury (BCK)**.

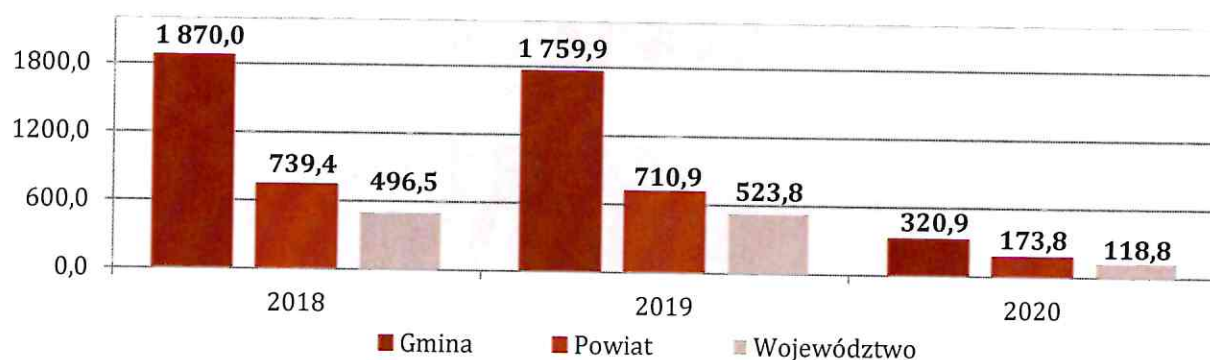
Rodzaj oferowanych usług przez BCK wynika zarówno ze stałych form pracy jak również z kalendarza planowanych imprez na dany rok. Do stałych form pracy należy zaliczyć: upowszechnianie czytelnictwa, nowoczesnych form komunikacji, wydawanie biuletynu informacyjnego, dokumentowanie działalności bieżącej, promocja zarówno miejscowej Kultury w regionie jak również Gminy, współpraca z regionalnymi mediami i organizacjami, prowadzenie kół zainteresowań, przybierających postać zespołów np.: „Ale Babki”, „Marwojki” czy „Łubianioki”.

Osoby starsze w tym emeryci i renciści są zachęceni do aktywności kulturalnej poprzez kluby seniora – „Barwy Jesieni”, „Klub seniora „Pod Wiatrakami” czy „Dzienny Dom Pobytu w Biskupicach”.

Dodatkowo mieszkańcy Gminy uczestniczą w różnego rodzaju klubach, stowarzyszeniach, organizacjach itd. Ponadto o życie kulturalne i sportowe dbają rady sołeckie, szkoły, Koła Gospodyń Wiejskich oraz jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w 2020 roku liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w Gminie Łubianka była znacznie wyższa od ich liczby na terenie całego województwa oraz powiatu. W tym samym roku nastąpił drastyczny spadek tego wskaźnika w porównaniu do 2018 roku, co może mieć związek z trwającą pandemią i wynikającymi z niej obostrzeniami. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 10. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Łubianka, powiecie toruńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

OPIEKA ZDROWOTNA

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Łubianka usługi świadczą 2 placówki:

- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Łubiance sp. z o.o. będący własnością Gminy,
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK” w Łubiance.

Z danych GUS wynika, iż w gminie Łubianka w 2020 roku na 1 przychodnię przypadało 3 719 mieszkańców. Jest to wartość większa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 3 320. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 3,7 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wartością wyższą od tej dla całego powiatu toruńskiego (3,1).

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego w 2020 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie	33	2
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	3 320	3 719
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	3,1	3,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Gminie o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Komisariatu Policji w Chełmży oraz funkcjonariusze Straży Gminnej. Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia 7 Ochotniczych Straży Pożarnych, tj. Łubianka, Biskupice, Brąchnowo, Dębiny, Przeczno, Bierzgłowo i Wybcz.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Na obszarze Gminy Łubianka funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie współpracy Gminy Łubianka z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok*. Głównym celem programu jest: „rozwijanie różnych form współpracy Gminy Łubianka z organizacjami pozarządowymi oraz określenie ich zasad, gdyż są one jednym ze strategicznych partnerów w prowadzeniu działań mających na celu rozwój Gminy Łubianka i poprawę jakości życia jej mieszkańców”. Do celów szczegółowych należy natomiast:

- ❖ umacnianie wśród mieszkańców poczucia odpowiedzialności za Gminę,
- ❖ wypracowywanie i wprowadzanie w życie instrumentów usprawniających zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy,
- ❖ podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ❖ budowanie społeczeństwa obywatelskiego,
- ❖ poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb, służących rozwojowi, poprawie stanu zdrowia i aktywności mieszkańców,

- ❖ przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, w szczególności mieszkańców bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych i zagrożonych uzależnieniami.

Na obszarze Gminy działają następujące organizacje pozarządowe:

- ❖ Akcja Katolicka Parafii Bierzgłowo,
- ❖ Uczniowski Klub Sportowy Bałagany w Łubiance,
- ❖ Stowarzyszenie im. Św. Jana Pawła II w Łubiance.
- ❖ Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łubianka „Przyszłość”,
- ❖ Gminny Klub Sportowy „Sparta” Łubianka,
- ❖ Klub Piłkarski „BACH” w Brąchnowie,
- ❖ Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej w Przecznie,
- ❖ Stowarzyszenie Sportowe „Zamek” w Zamku Bierzgłowskim,
- ❖ Uczniowski Klub Sportowy „Pigża”,
- ❖ Stowarzyszenie Piłki Siatkowej Plus 40 w Brąchnowie,
- ❖ Klub Maratoński "Truchcik" w Łubiance,

Ponadto duża część dzieci i młodzieży bierze udział w feriach i wakacjach organizowanych przez Animatorów Kultury.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych (m.in. GOPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁶.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Łubianka jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do **zadań własnych gminy** o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez Ośrodek należą:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych;
5. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.).

6. praca socjalna;
7. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
8. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
9. dożywianie dzieci;
10. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
11. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
12. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
14. utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
15. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
16. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ostonowych;
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

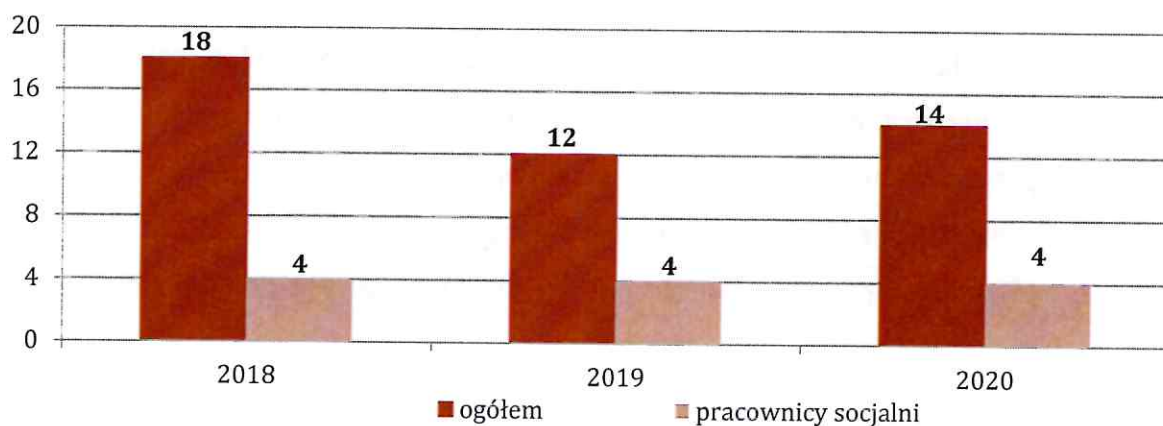
Do **zadań zleconych z zakresu administracji rządowej** realizowanych przez „Ośrodek” należą:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. „Ośrodek” realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Na koniec 2020 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łubiance zatrudnionych było 14 pracowników, w tym 4 pracowników socjalnych. Na przestrzeni omawianych lat liczba wszystkich zatrudnionych pracowników ulegała wahaniom, natomiast liczba pracowników socjalnych utrzymywała się na stałym poziomie. Ośrodek spełnia ustawowy warunek w zakresie liczby zatrudnionych osób.

Wykres 11. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance na przestrzeni lat 2018-2020

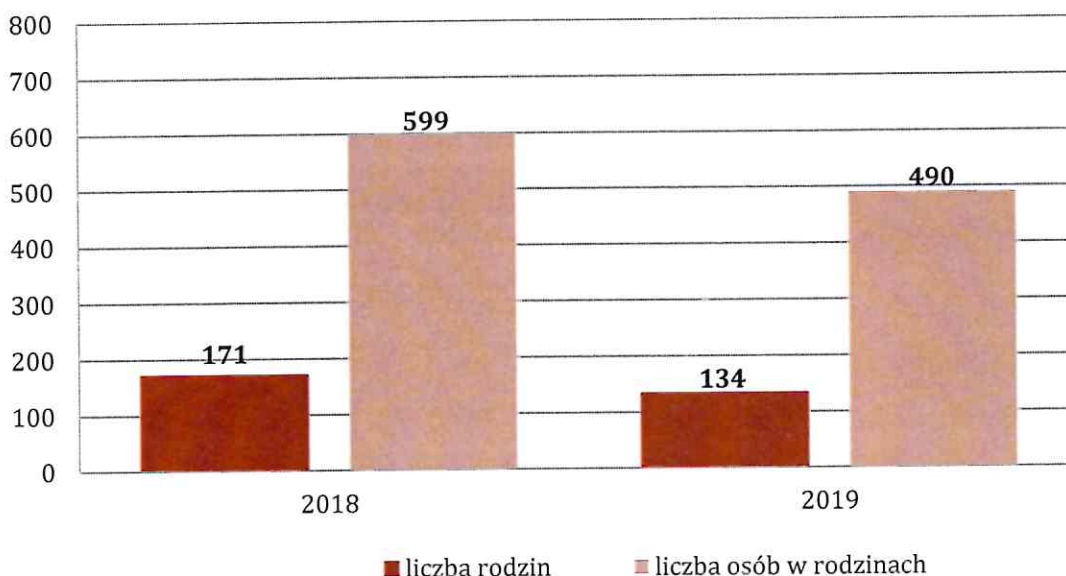
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Pandemia znacząco wpłynęła na funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej, a przede wszystkim na charakter pracy pracowników socjalnych. Nowe przepisy w dobie pandemii umożliwiły tzw. pracę zdalną, z wyłączeniem bezpośredniej obsługi interesantów. W instytucjach pomocy społecznej jako, że kontakt z klientem jest kluczowy, często stosuje się jednak rotacyjny system pracy. Nowe rozwiązania wprowadzone na mocy specustawy COVID-19 (art. 107 ust. 1a u.p.s.) zezwalają również na przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, bądź ich aktualizację przez kontakt telefoniczny z beneficjentem, wykorzystując przy tym materiały przesyłane za pomocą komunikatorów elektronicznych⁷.

Na przestrzeni lat 2018-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Łubianka uległa spadkowi. W 2019 roku z pomocy skorzystały 134 rodziny – to o 22% mniej w porównaniu do 2018 roku. W stosunku do 2018 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

⁷ N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

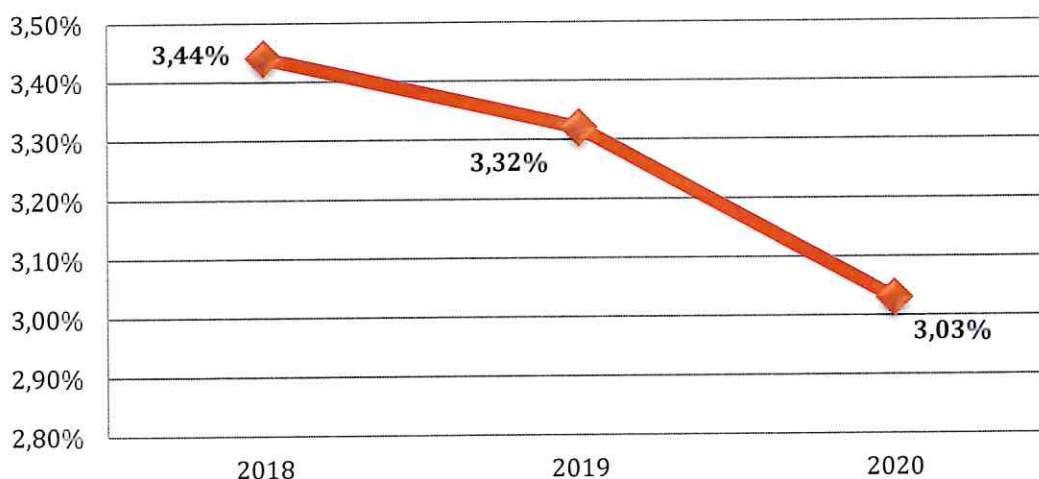
Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Łubianka w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2018-2020 wartość tego wskaźnika ulegała systematycznemu spadkowi. W 2018 roku wyniosła 3,44%, w 2019 roku – 3,32%, natomiast w 2020 roku – 3,03%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 13. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2020 roku korzystające z tego typu pomocy było 109 osób w wieku przedprodukcyjnym, 121 osób w wieku produkcyjnym oraz 22 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 132, liczba mężczyzn – 120). Analizując dynamikę zmian, dostrzec można wahania we wszystkich grupach wiekowych.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2018-2020

wiek	2018		2019		2020	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	74	41	17	8	109	53
produkcyjny	122	72	91	53	121	64
poprodukcyjny	26	18	21	15	22	15
ogółem	222	131	129	76	252	132

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 115 mieszkańcom gminy Łubianka, natomiast świadczenie niepieniężne 113 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne oraz liczby osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
świadczenie niepieniężne	101	146	113
świadczenie pieniężne	142	96	115

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni omawianych lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmniejszyła się ze 117 w 2018 roku do 110 w 2020 roku. Oznacza to spadek o 6%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2020 roku są widoczne – mężczyźni stanowili 31,8% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 68,2%.

Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2018-2020

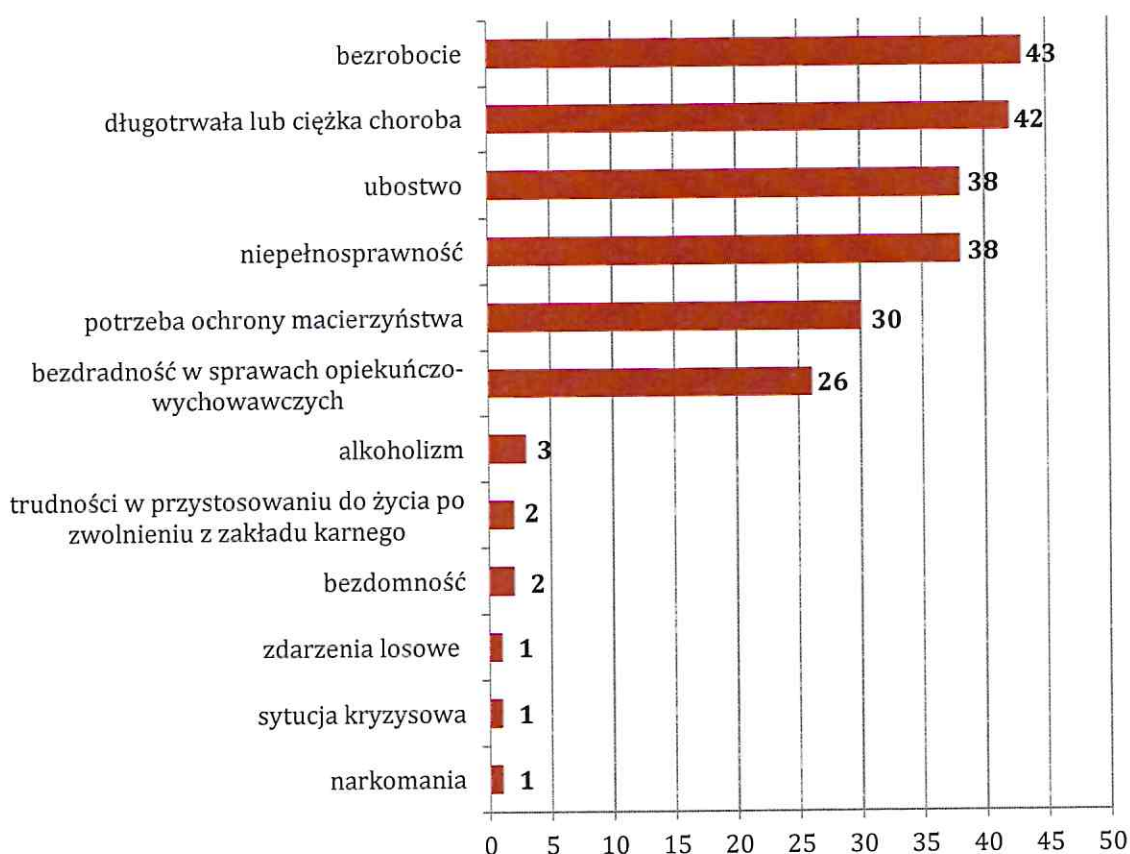
płeć	2018	2019	2020
kobiety	78	73	75
mężczyźni	39	52	35
ogółem	117	125	110

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Łubianka było bezrobocie – z tego powodu pomoc otrzymały 43 rodziny. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znalazła się długotrwała lub ciężka choroba (42 rodziny), natomiast na trzecim – niepełnosprawność oraz ubóstwo (po 38 rodzin). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znalazła się także potrzeba ochrony macierzyństwa (30 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (26 rodzin).

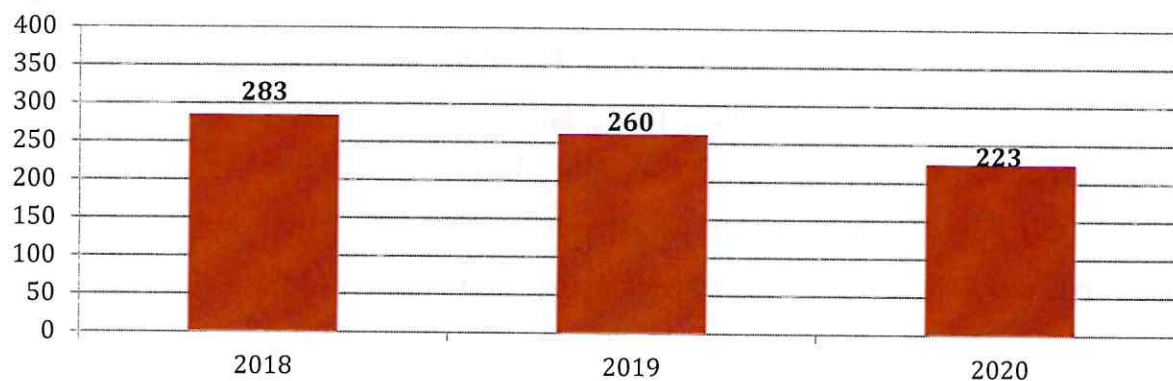
Wykres 14. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w omawianych latach. W 2020 roku przeprowadzono je z 223 rodzinami, w 2019 roku z 260, a w 2018 roku z 283. Na przestrzeni omawianych lat liczba rodzin uległa spadkowi. Dynamikę zmian obrazuje poniższy wykres.

Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Łubianka. Należą do nich:

- ❖ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- ❖ Zespół Interdyscyplinarny,
- ❖ Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- ❖ placówki oświatowe,
- ❖ Komisariat Policji w Chełmży,
- ❖ Biblioteka – Centrum Kultury w Łubiance,
- ❖ placówki ochrony zdrowia,
- ❖ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania

Narkomanii oraz Policji, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne. W części diagnostycznej przedstawiona została również analiza SWOT⁸.

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

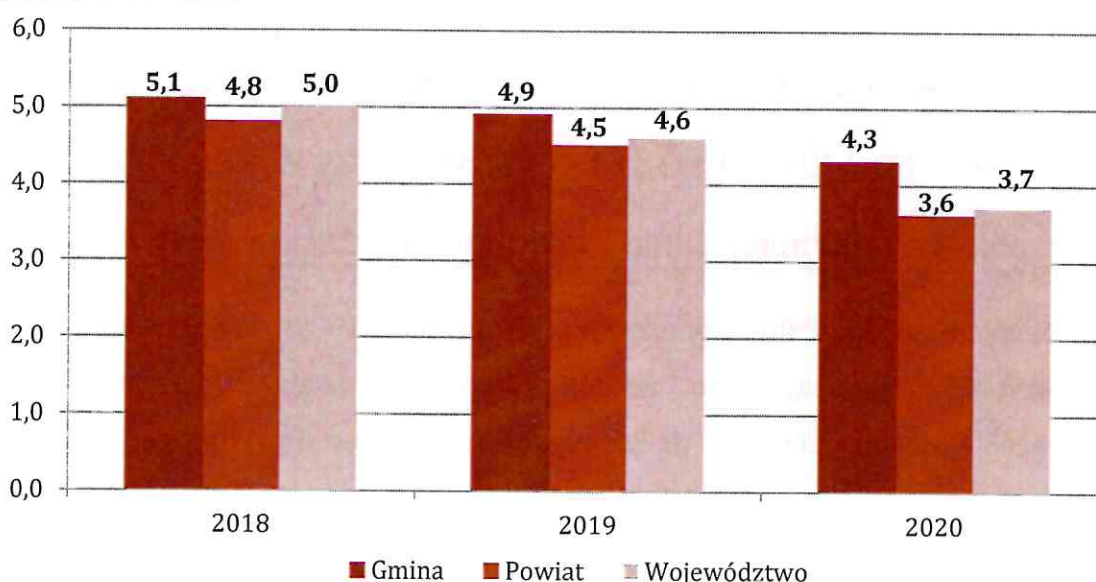
Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Analiza obszaru jakim jest wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej została rozpoczęta od przedstawienia wskaźnika dotyczącego małżeństw mieszkańców gminy Łubianka, w porównaniu do wartości w całym województwie kujawsko-pomorskim oraz powiecie toruńskim. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba małżeństw na 1000 ludności systematycznie się zmniejszała – zarówno w gminie, powiecie, jak i całym województwie. W 2020 roku na terenie Gminy wskaźnik małżeństw kształtował się na wyższym poziomie niż w województwie i powiecie.

⁸ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Wykres 16. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2020 roku przyznano łącznie 232 świadczenia pieniężne rodzinom bezdzietnym, 110 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 87 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 53 świadczenia rodzinom z trójką dzieci oraz 56 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń pieniężnych przedstawia poniższa tabela. Na jej podstawie można zauważyć, że zdecydowaną przewagę w liczbie otrzymywanych świadczeń miały w 2020 roku rodziny nieposiadające dzieci, z kolei na drugim miejscu te posiadające jedno dziecko.

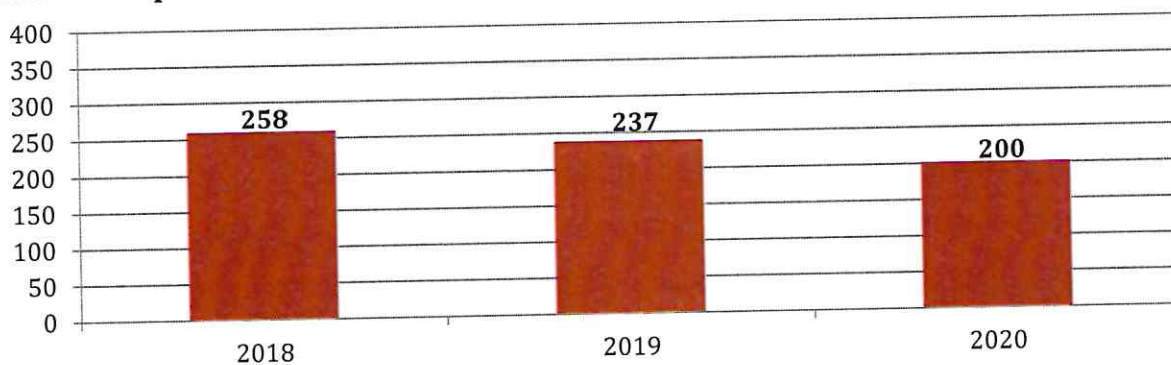
Tabela 10. Liczba świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

typ rodziny	świadczenia pieniężne
bez dzieci	232
jedno dziecko	110
dwoje dzieci	87
troje dzieci	53
czworo i więcej dzieci	56

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została **średniomiesięczna liczba rodzin** korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2020 roku korzystało średnio 200 rodzin, czyli o 16% rodzin mniej niż w roku 2019 oraz o 22% mniej niż w roku 2018. W latach 2018-2020 dostrzegalny jest zatem spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem liczby urodzeń na przestrzeni omawianych lat.

Wykres 17. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Szczegółowe zestawienie liczby rodzin i świadczeń w latach 2018-2020 prezentuje poniższa tabela.

W 2020 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało 1027 rodzin, z czego w 28 rodzinach występowała niepełnosprawność co najmniej jednego członka. Łączna liczba osób w rodzinach korzystających z tego rodzaju wsparcia w 2020 roku wyniosła 4097. Na przestrzeni omawianych lat zauważalne są wahania liczby rodzin, gdzie występuje niepełnosprawność oraz liczby osób w rodzinach, które skorzystały ze świadczenia wychowawczego. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje tabela.

Tabela 11. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych w latach 2018-2020

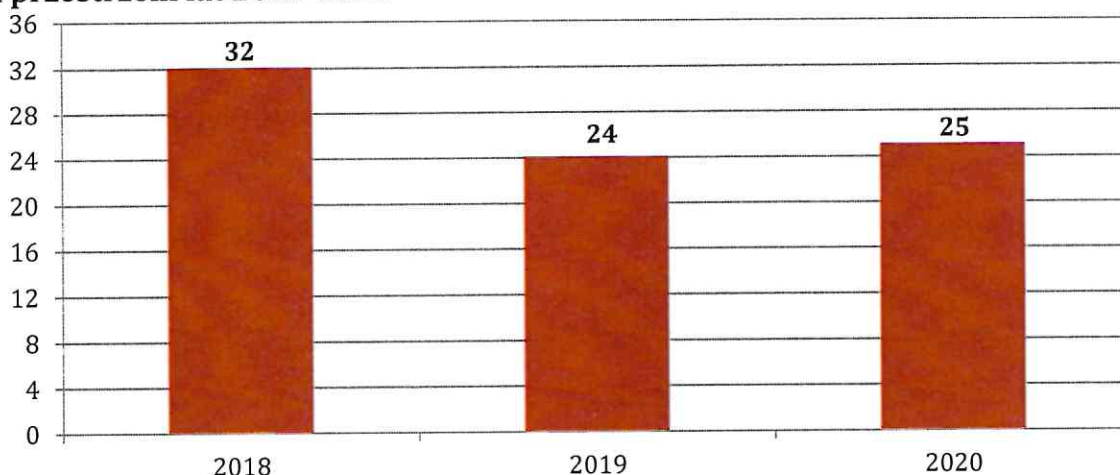
wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba rodzin ogółem	677	1019	1027
Liczba rodzin gdzie występuje niepełnosprawność	36	26	28
Liczba osób w rodzinach ogółem	2 592	2 760	4097

Źródło: GOPS w Łubiance

Rodziny z terenu gminy Łubianka mogły korzystać również z rządowego programu „Dobry start”, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku. Ośrodki Pomocy Społecznej otrzymały do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2020 roku ze świadczenia Dobry start (300+) skorzystało 1 120 mieszkańców gminy Łubianka na łączną kwotę 336 000 zł.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyła się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z **funduszu alimentacyjnego**. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania liczby osób korzystających z omawianego świadczenia. W roku 2020 było to 25 osób, w 2019 roku – 24 osoby, z kolei w 2018 roku – 32. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

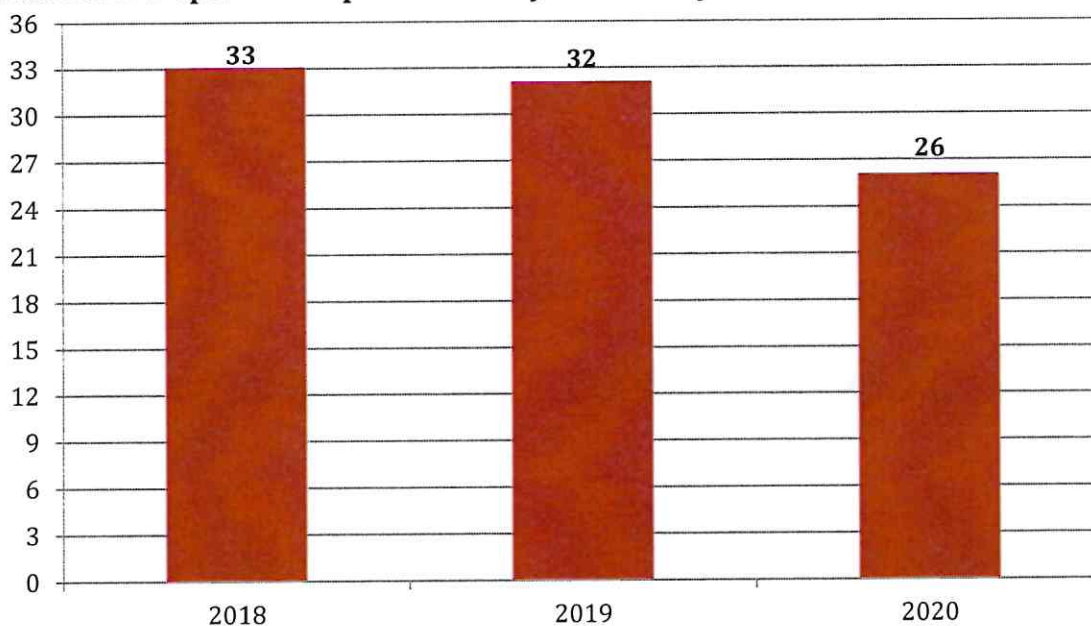
Wykres 18. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin, którym udzielona została **pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** ulegała systematycznemu spadkowi. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2020 roku znajdowało się 10 rodzin niepełnych oraz 6 rodzin wielodzietnych. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 19. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020

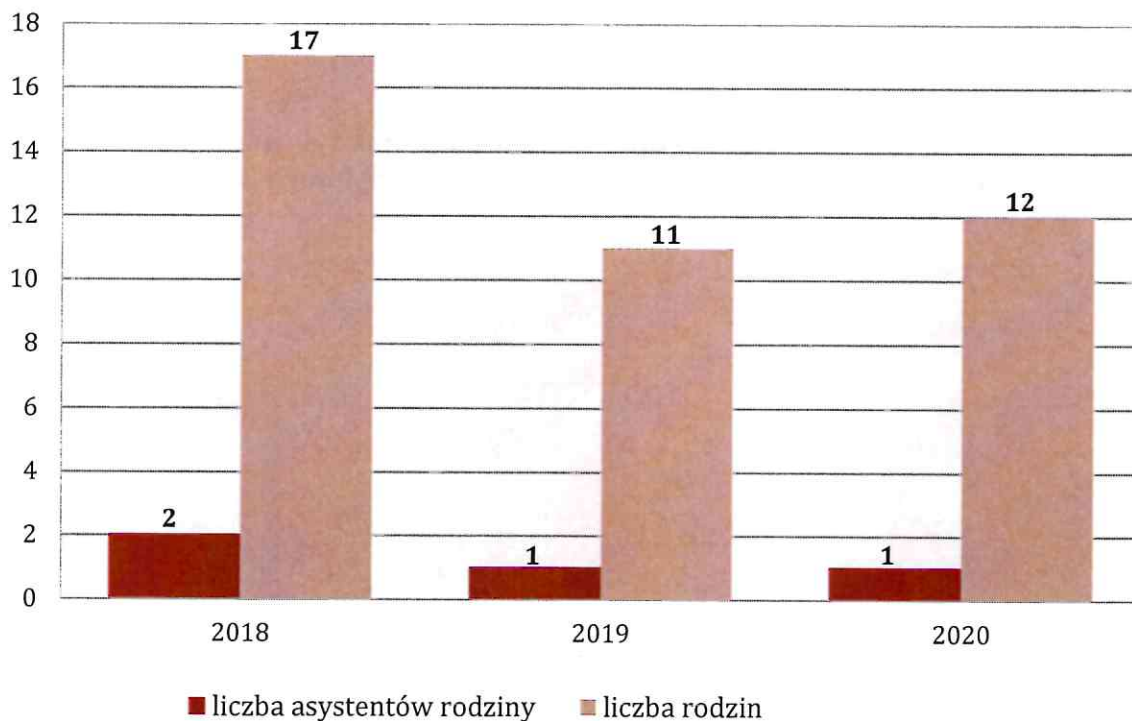

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 821 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2020 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łubiance zatrudniony był 1 asystent rodziny. W ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę w 12 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Od 2018 roku zauważalne są wahania w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w latach 2019-2020 utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w stosunku do 2018 roku uległa spadkowi. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 20. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020

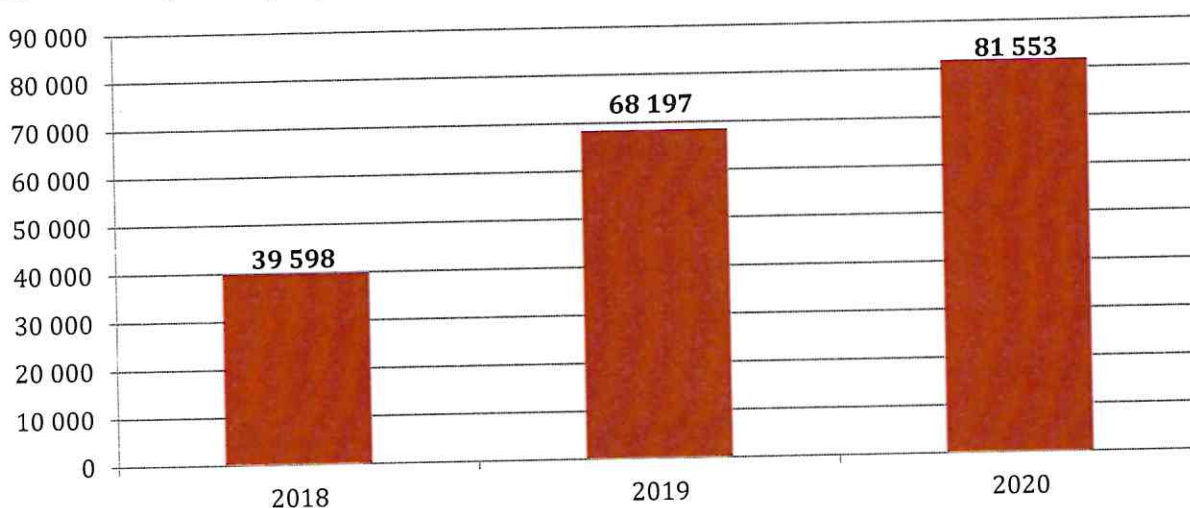
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku w gminie Łubianka nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i

wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku poniósł wydatki związane z **odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych** na łączną kwotę 81 553 zł. Można zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 ulegała wzrostowi.

Wykres 21. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży zajmują się świetlice środowiskowe działające na terenie każdego sołectwa, a także organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe realizujące m.in. zajęcia i przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne. Duży udział w prowadzeniu działań na rzecz dzieci i młodzieży z gminy Łubianka ma przede wszystkim Biblioteka - Centrum Kultury w Łubiance (BCK).

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego:

- ❖ niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich,
- ❖ zaniedbanie wychowawcze dzieci i młodzieży oraz rozpad więzi rodzinnych (samotne rodzicielstwo),

- ❖ stosunkowo wysoka liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny,
- ❖ brak funkcjonujących rodzin wspierających,
- ❖ wzrost odpłatności za dzieci przebywające w pieczy zastępczej.

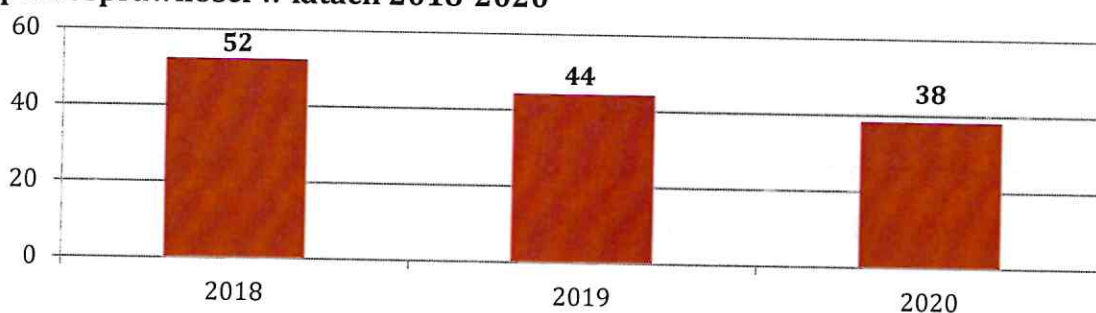
WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

W 2020 roku 38 rodzin korzystało ze wsparcia z powodu niepełnosprawności. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2018-2020 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu ulegała spadkowi.

Wykres 22. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020. W 2020 roku przyznano 406 świadczeń na łączną kwotę 87 600,00 zł, w 2019 roku liczba świadczeń wyniosła 372 na kwotę 70 180,00 zł, z kolei w 2018 roku kształtowała się na poziomie 376 świadczeń na kwotę 59 319,00 zł. W omawianym okresie liczba

(nieczytelny podpis)

przyznanych świadczeń ulegała wahaniom, natomiast przeznaczona na ten cel kwota zwiększyła się.

Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba świadczeń	376	372	406
kwota świadczeń (zł)	59 319,00	70 180,00	87 600,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2018 roku ulegała spadkowi. W 2018 roku przyznano 439 świadczeń, w 2019 roku – 420, natomiast w 2020 roku – 375. Kwota przeznaczana na ten cel sukcesywnie wzrastała.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba świadczeń	439	420	375
kwota świadczeń (zł)	69 209,00	79 195,00	80 940,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2018 roku przyznano 741 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2019 – 521 świadczeń, natomiast w 2020 roku 563 świadczenia. W omawianych latach obserwowalny jest wzrost w zakresie liczby przyznanych świadczeń oraz kwoty pieniężnej przeznaczonej na ten cel.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba świadczeń	471	521	563
kwota świadczeń (zł)	74 702,00	98 691,00	121 424,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną

możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2020 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 100 świadczeń, a więc o 5% więcej niż w latach ubiegłych.

Tabela 15. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba świadczeń	95	95	100
kwota świadczeń (zł)	49 984,00	58 285,00	61 409,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Trwająca pandemia SARS-CoV-2 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka zakażeniem, a po drugie rozwój epidemii wpłynął na konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom, w zakresie opieki, edukacji, rehabilitacji i rewalidacji.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ stosunkowo wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności,
- ❖ niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej,
- ❖ utrudniony dostęp do rehabilitacji i terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnością, spowodowany trwającą pandemią COVID-19,
- ❖ trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych.

ZDROWIE PSYCHICZNE

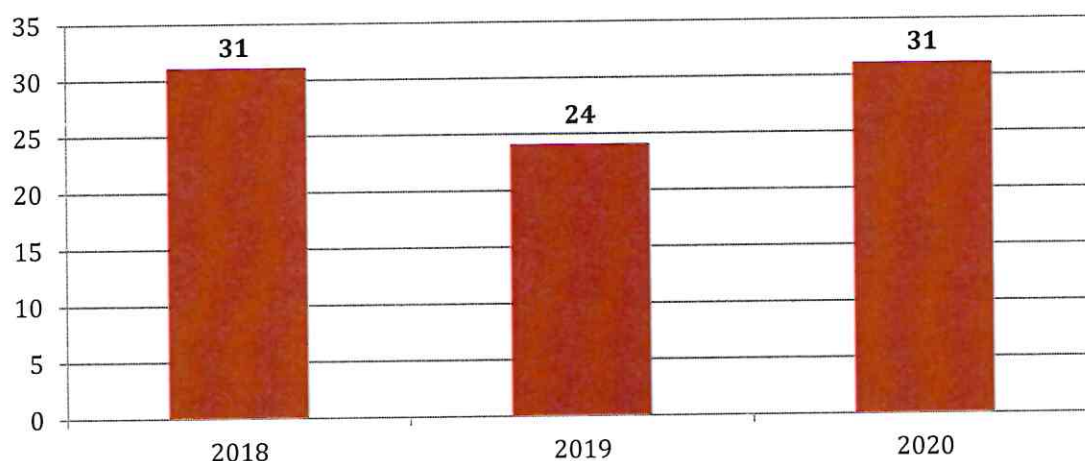
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Dla mieszkańców Gminy świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W 2020 roku w gminie Łubianka ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 31 mieszkańców. Na przestrzeni omawianych lat liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia ulegała wahaniom.

Wykres 23. Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ❖ ograniczona infrastruktura pomocowa w zakresie zdrowia psychicznego na terenie Gminy,

- ❖ nasilenie się problemów ze zdrowiem psychicznym osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży będące konsekwencją pandemii COVID-19.

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

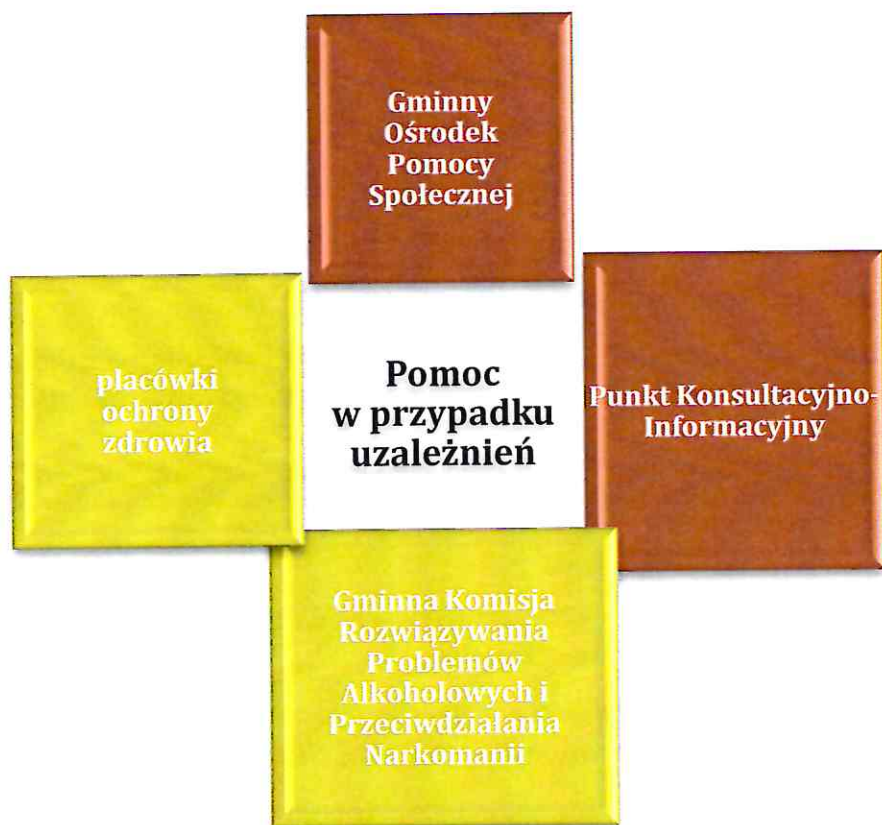
Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny⁹. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz bazując na danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca również 1,5-2 mln osób.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z przyjętego uchwałą Nr XV/165/2020 Rady Gminy Łubianka z dnia 27 kwietnia 2020 roku *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok*. Głównym celem programu jest „ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Łubianka oraz prowadzenie skoordynowania działań profilaktycznych, terapeutycznych i rewalidacyjnych”.

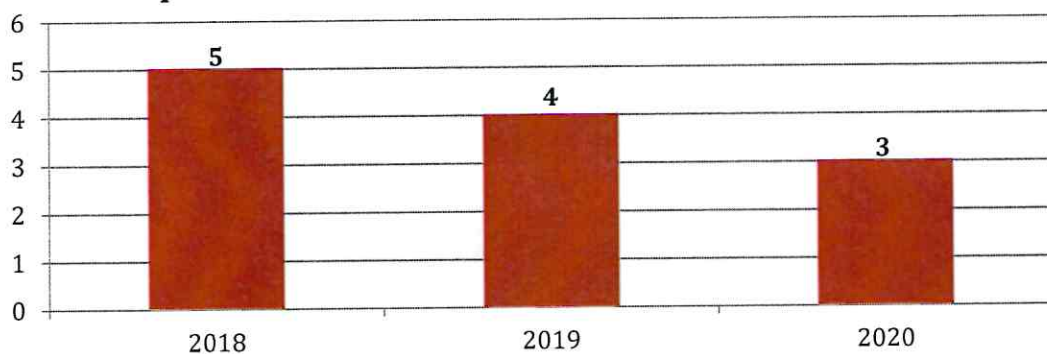
⁹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

W 2020 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu **uzależnienia od alkoholu skorzystały 3 rodziny**. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na siódmym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących z tego powodu pomoc. Możemy zauważyć, że na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała spadkowi. W 2020 roku z pomocy społecznej z powodu narkomanii skorzystała 1 rodzina.

Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Według stanu na koniec 2020 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii liczyła 9 członków. W 2020 roku przeprowadzili oni rozmowy z 3 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 12 członkami rodzin osób uzależnionych. Na przestrzeni lat 2018-2020 zauważalny jest spadek liczby osób uzależnionych oraz wzrost liczby członków rodzin osób uzależnionych, z którymi GKRPAiPN przeprowadziła rozmowy.

Tabela 16. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Łubianka wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	7	3	3
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	7	10	12

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie Gminy funkcjonował Punkt Konsultacyjno-Informacyjny. W 2018 roku skorzystało z niego 18 osób z problemem alkoholowym, w 2019 – 14 osób, natomiast w 2020 roku – 12 osób. Jak prezentują powyższe dane na terenie gminy Łubianka istnieje zapotrzebowanie na prowadzenie działalności Punktu.

W roku 2020 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 5.207.143,75 zł, w tym 2.885.049,59 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 389.801,66 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 1.931.844,50 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W stosunku do 2018 roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu o 863.913,75 zł.

Rysunek 3. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Łubianka alkoholu

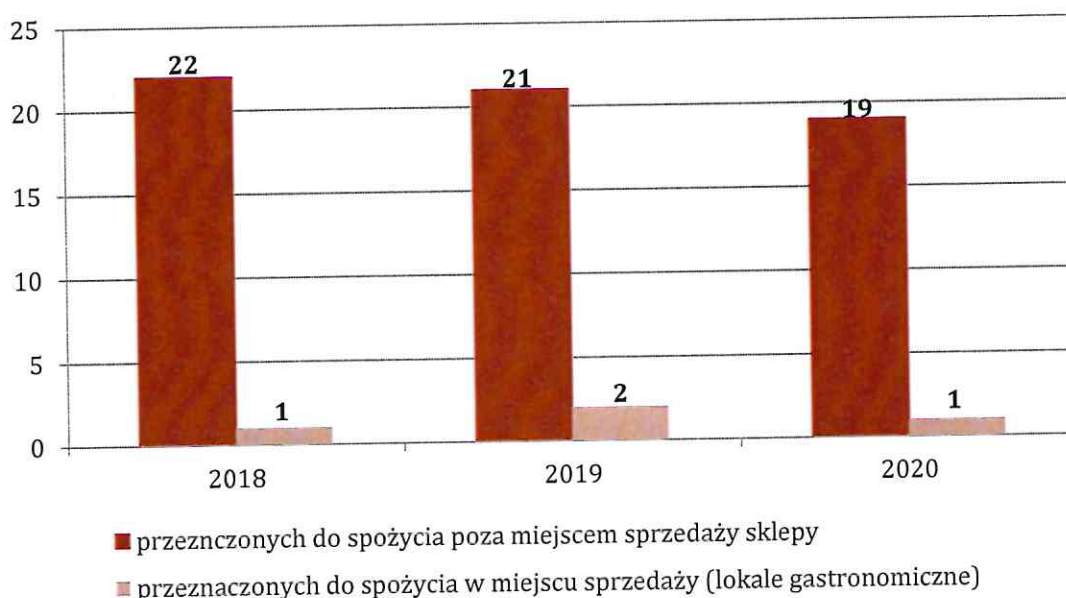

4

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie gminy Łubianka znajdowało się łącznie 20 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 19 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 1 przeznaczony do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W stosunku do 2018 roku liczba sklepów prowadzących sprzedaż alkoholu spadła o 14%, a liczba lokali gastronomicznych utrzymywała się.

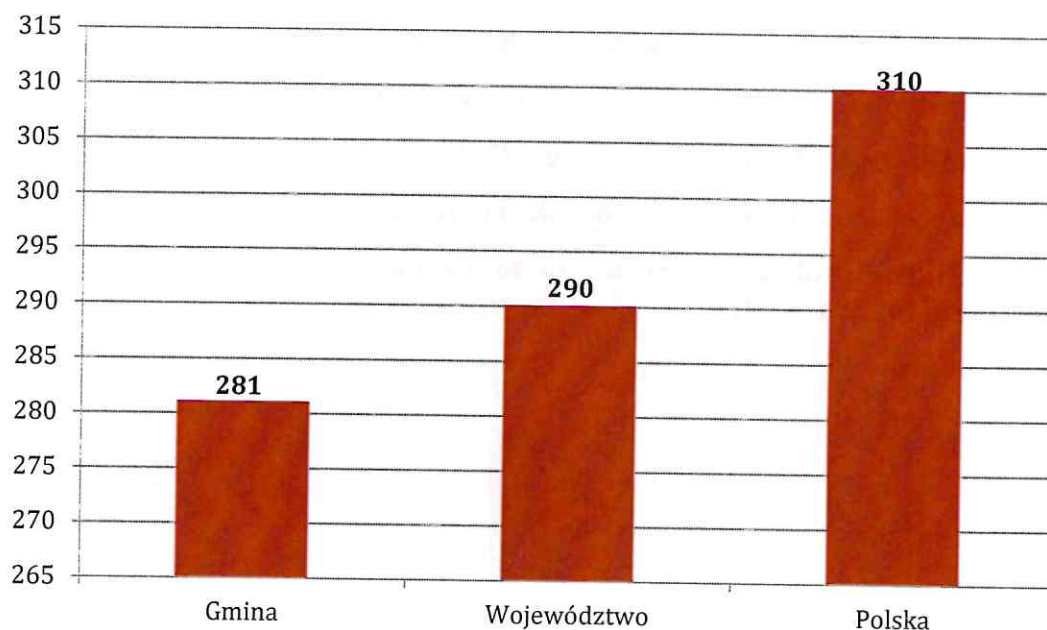
Wykres 25. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Łubianka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie, w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego oraz do całej Polski. Jak wynika z dostępnych danych, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt jest mniejsza niż ma to miejsce zarówno w województwie jak i całej Polsce.

Wykres 26. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Łubianka, województwie kujawsko-pomorskim i całej Polsce w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Na terenie gminy Łubianka nie funkcjonuje placówka specjalizująca się w leczeniu uzależnień, wobec tego osoby uzależnione zamieszkujące Gminę kierowane są do **Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu / oddział w Czerniewicach**.

W 2020 roku na terenie Gminy nie przeprowadzono profilaktycznych działań rekomendowanych przez System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA. Zrealizowano, za to programy z profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej, w których udział wzięło 350 uczniów, 4 nauczycieli oraz 44 rodziców.

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększyły obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ ryzyko wystąpienia przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- ❖ stosunkowo słabo rozwinięty system wsparcia i pomocy w przypadku uzależnień na terenie Gminy,
- ❖ zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w związku z występowaniem pandemii COVID-19,
- ❖ wzrost wartości sprzedanego alkoholu.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: *„przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Łubianka zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

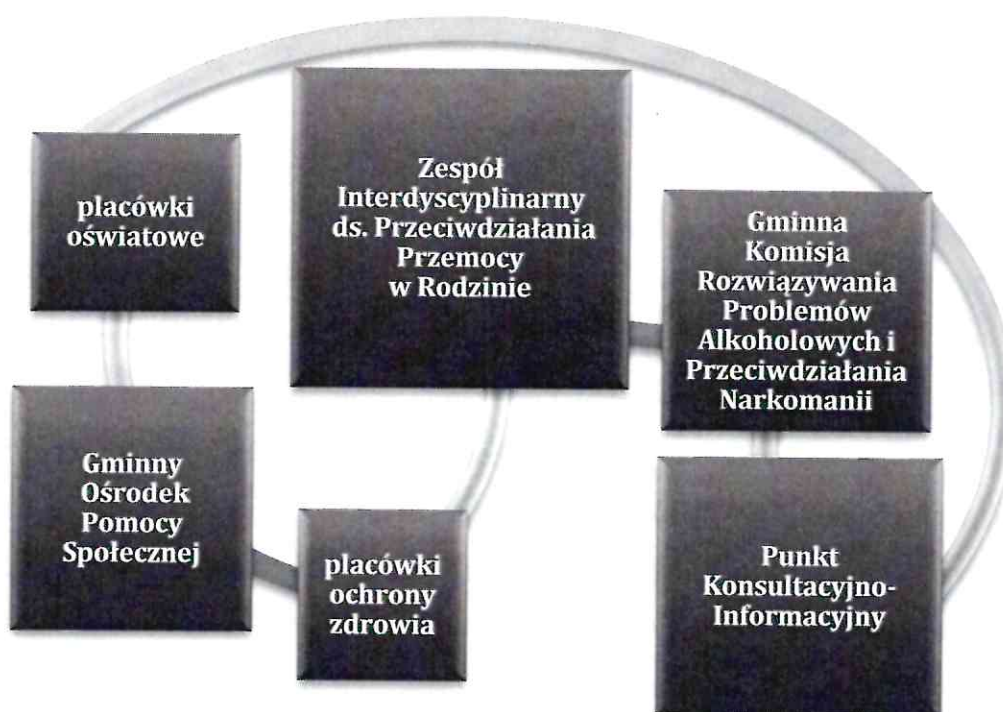
Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023*, przyjętym uchwałą Nr XXIX/298/2021 z dnia 13 września 2021 roku. Celem głównym programu jest „zwiększenie

bezpieczeństwa w rodzinach na terenie Gminy Łubianka w szczególności wśród dzieci”.

Do celów szczegółowych należą:

- ❖ profilaktyka antyprzemocowa,
- ❖ materialne i niematerialne wsparcie rodzin,
- ❖ minimalizacja skutków przemocy.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Łubianka mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskiej Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia

dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. W 2020 roku Procedurą „Niebieskiej Karty” objęto 14 rodzin, z czego zakończono 4 procedury z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Pracownicy socjalni sporządzili 14 formularzy „Niebieska Karta – A”, natomiast członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych utworzyli po 13 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz „Niebieska Karta – D”. Na przestrzeni omawianych lat zauważalny jest wzrost sporządzanych formularzy, wzrosła również liczba rodzin objętych procedurą, a także liczba zakończonych procedur. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 17. Dane dotyczące działalności procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”	6	1	14
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C”	7	5	13
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”	5	7	13
liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	13	8	14
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	8	5	4

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Łubiance za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych objętych zostało 14 rodzin. Utworzono również 3 grupy robocze, które spotkały się 20 razy. W stosunku do 2018 roku wzrosła liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego. Zmalała, natomiast liczba utworzonych grup roboczych.

Tabela 18. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	13	8	14
liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	13	8	14
liczba utworzonych grup roboczych	13	1	3
liczba posiedzeń grup roboczych	24	16	20

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Łubiance za 2018, 2019 i 2020 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ wzrost liczby sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”,
- ❖ spadek liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- ❖ możliwość wystąpienia przemocy domowej w rodzinach z problemem uzależnień,
- ❖ ryzyko funkcjonowania w społeczeństwie zmywy milczenia, powodującej ukrywanie aktów przemocy domowej w społeczności lokalnej.

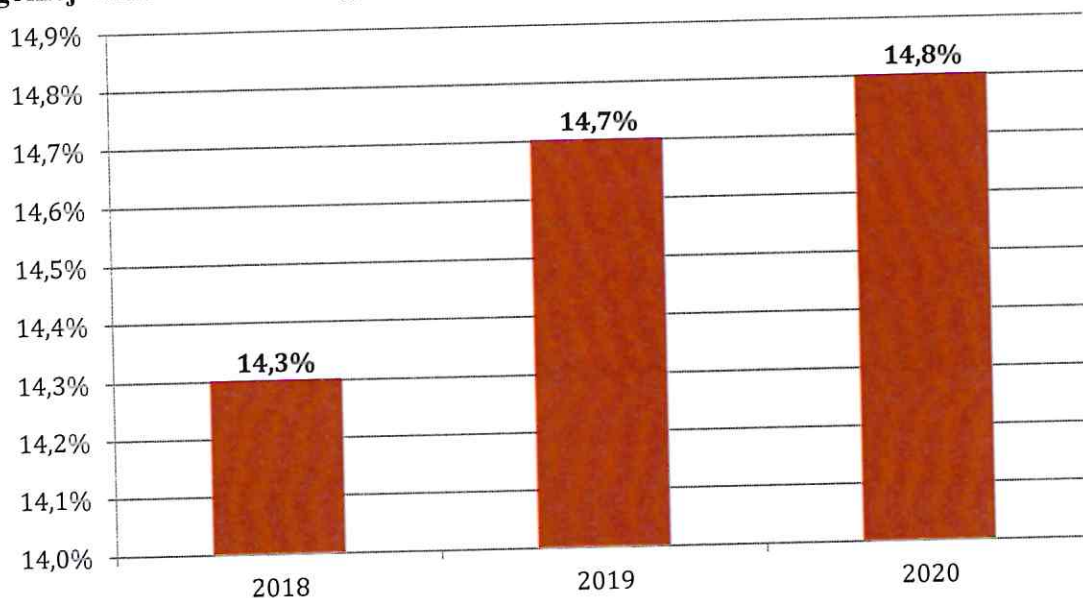
AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. Odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2020 roku wyniósł 14,8%, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,1 pp.

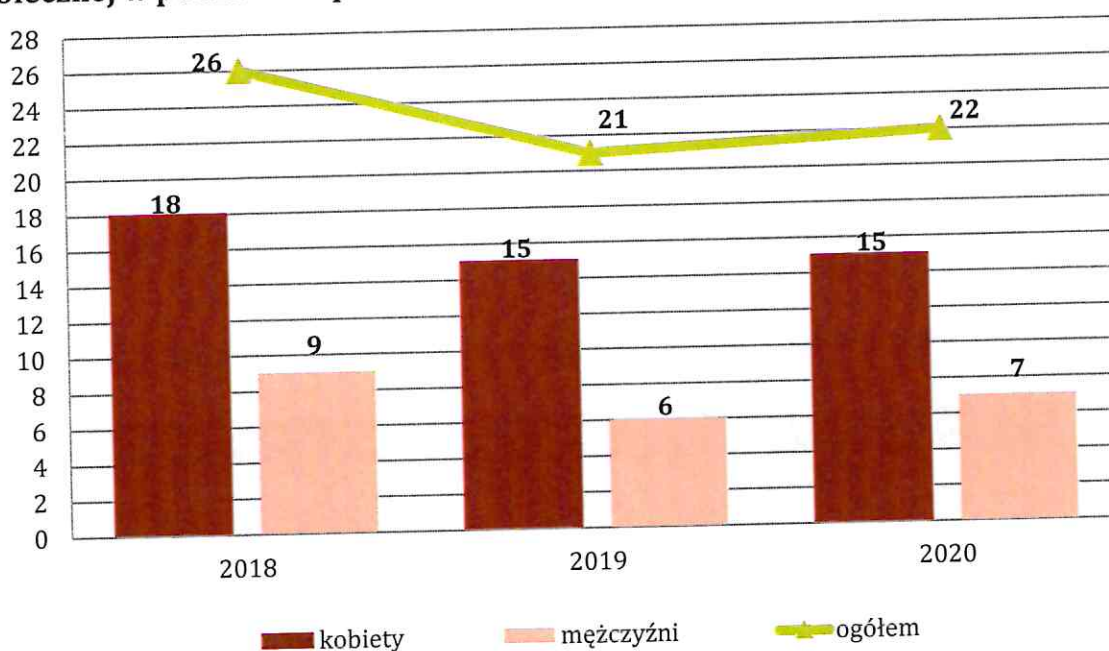
Wykres 27. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Łubianka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2020r. 22 osoby w wieku poprodukcyjnym skorzystało ze wsparcia z pomocy społecznej. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 15, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 7.

Wykres 28. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2018-2020

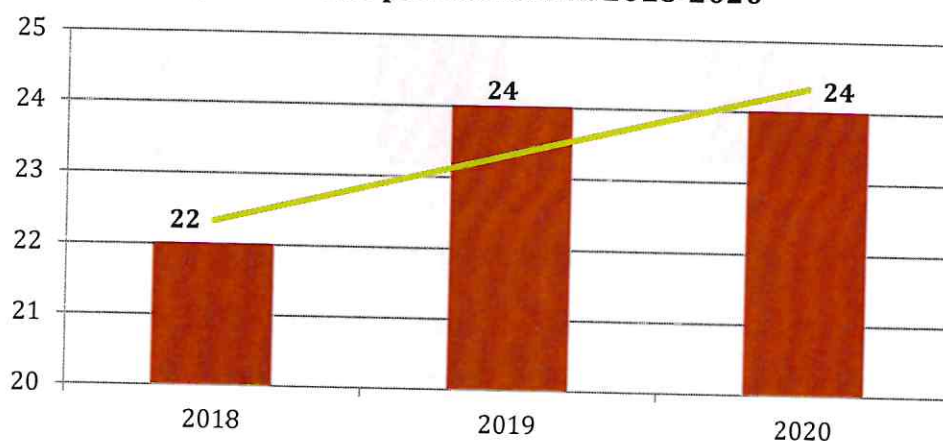
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance realizuje usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych

osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. W 2020 roku z tego rodzaju usług nie skorzystał żaden mieszkaniec.

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2020 roku z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystały 24 osoby po 75 roku życia. Na przestrzeni lat 2018-2019 zauważalny jest wzrost w tym zakresie.

Wykres 29. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego przysługującego osobie, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczbę osób, którym opłacono pobyt w domach pomocy społecznej oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tych placówkach jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W latach 2018-2020 liczba mieszkańców Gminy, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina uległa niewielkiemu wzrostowi do 241 007 zł.

Wykres 30. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba osób	5	6	7
kwota świadczeń (zł)	164 296	190 977	241 007

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Przy Bibliotece - Centrum Kultury w Łubiance działa Klub Seniora „Barwy Jesieni”, który powstał 12 lat temu i skupia obecnie 26. W ramach jego działalności

w każdy czwartek prowadzone są zajęcia dla seniorów, których głównym celem jest zagospodarowanie czasu wolnego członkom.

Klub Seniora „Pod Wiatrakiem” działający w ramach Dziennego Domu Pobytu w Bierzgłowie oraz Dzienny Dom Pobytu w Biskupicach to instytucje oferujące swoim uczestnikom codzienne zajęcia od pn. do pt. Osoby niesamodzielne z terenu gminy, dowożone są do wymienionych placówek przez przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych pojazdy, a tam zatrudnieni opiekunowie, terapeuci, i inni specjaliści realizują z uczestnikami działania aktywizujące społecznie, zdrowotne, terapeutyczne i edukacyjne.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- ❖ wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym,
- ❖ stałe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze.

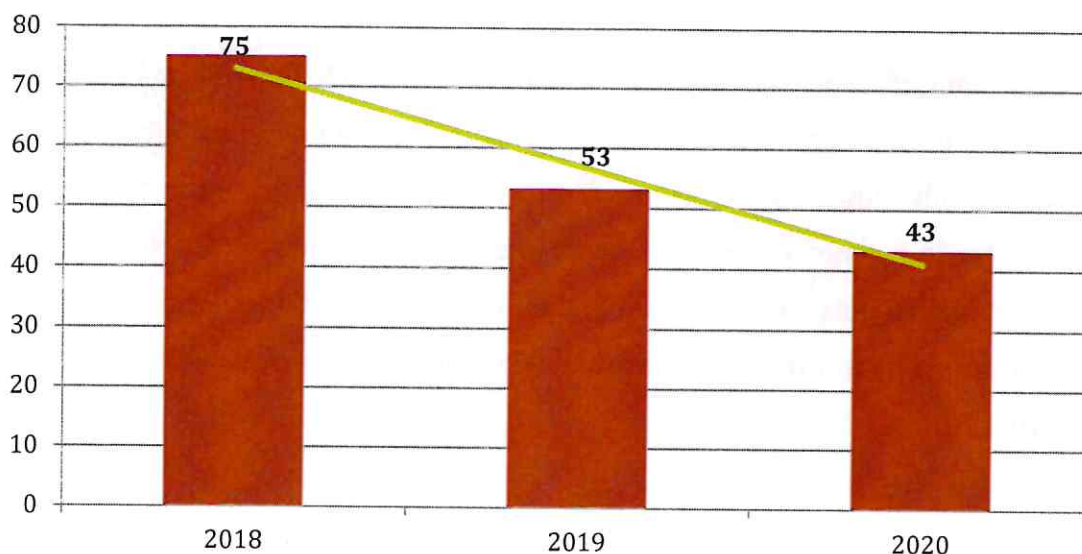
PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy).

W 2020 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 43, co oznacza, że w stosunku do 2018 roku liczba ta spadła o 43%.

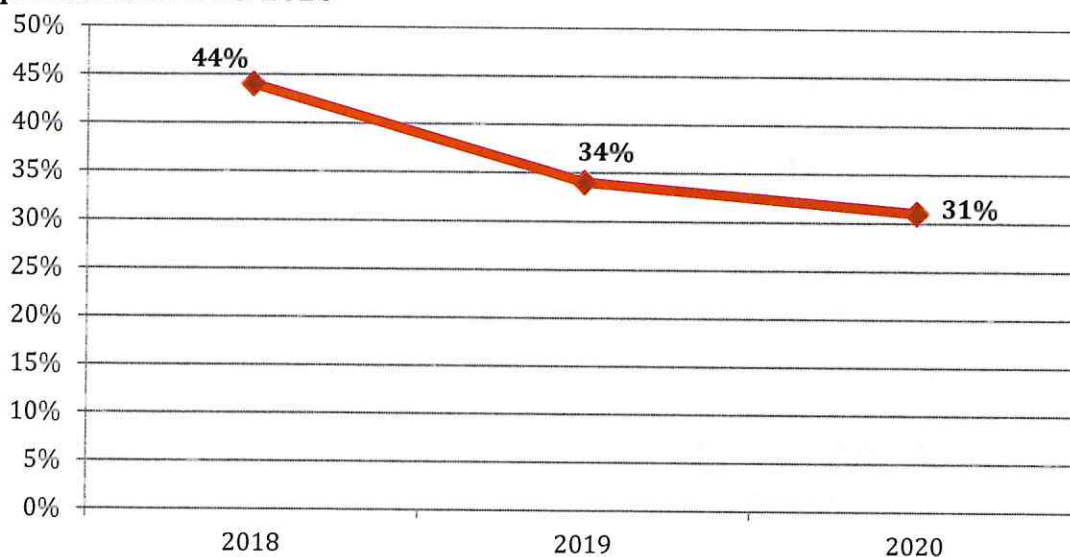
Wykres 31. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Wskaźnik bezrobocia obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem na przestrzeni omawianych lat ulegał spadkowi. W 2020 roku wyniósł 31%, w 2019 – 34%, natomiast w 2018 – 44%.

Wykres 32. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowani tam mieszkańcy gminy Łubianka stanowili 4,1% ogółu mieszkańców powiatu, przy czym udział kobiet był znacznie większy (o 2,4%). Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy w stosunku do 2018 roku zwiększył się o 0,5 pp. W całym powiecie toruńskim osoby bezrobotne

stanowiły w 2020 roku 5,6% wszystkich mieszkańców, a więc sytuacja w Gminie była pod tym względem korzystniejsza.

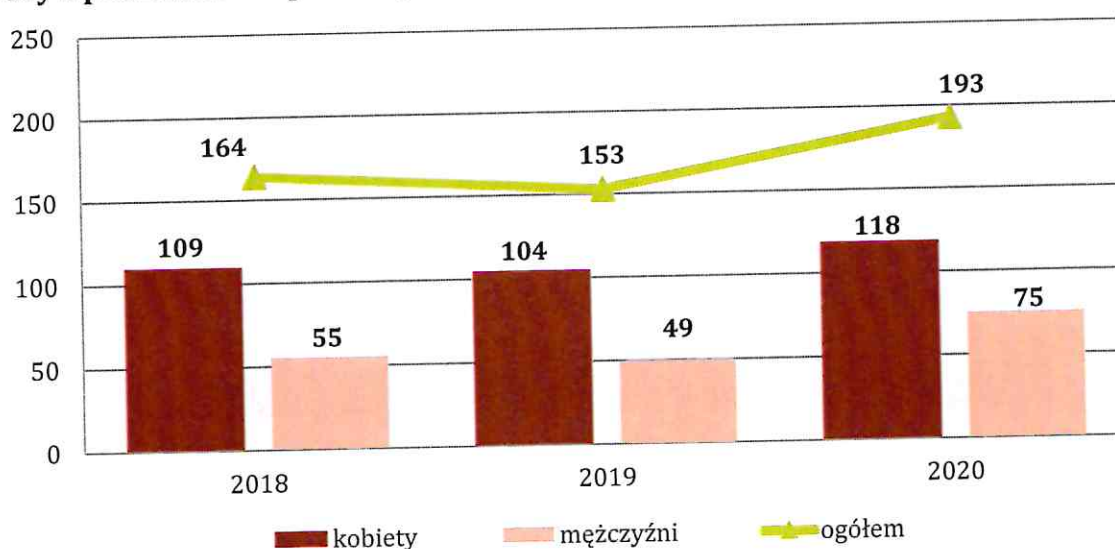
Tabela 19. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności wg płci w latach 2018-2020 (w procentach), w porównaniu do powiatu toruńskiego

wyszczególnienie	2018	2019	2020
mężczyźni	2,3	2,0	3,0
kobiety	5,2	4,9	5,4
ogółem gmina	3,6	3,3	4,1
ogółem powiat	5,7	4,8	5,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Toruniu zarejestrowanych było łącznie 193 mieszkańców gminy Łubianka. Oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 26%, a w porównaniu do roku 2018 o 18%. Pod względem płci widoczna jest znaczna dysproporcja, pozostających bez pracy kobiet było w 2020 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 118, liczba mężczyzn – 75). Znaczny wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia w 2020 roku może mieć związek z pandemią koronawirusa, która wpłynęła znacząco na rynek pracy.

Wykres 33. Mieszkańcy gminy Łubianka zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2018–2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując kwestię **liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową** można zauważyć, że w stosunku do 2018 roku nastąpił spadek udziału osób mających mniej niż 25 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Różnica pomiędzy rokiem 2018 a 2020 dla tej grupy kształtuje się na poziomie

11 pp. W stosunku do 2018 roku zmniejszył się również udział osób do 30 roku życia, w przypadku tej grupy różnica wyniosła 6 pp. Udział osób powyżej 50 roku życia na przestrzeni omawianych lat ulegał nieznacznym wahaniom. W całej Polsce udział bezrobotnych mieszkańców powyżej 50 roku życia oraz do 30 roku życia kształtował się na poziomie 26%, a więc więcej niż w gminie Łubianka. Udział osób do 30 roku życia w Polsce wyniósł 19%, co daje wartość niższą niż w Gminie.

Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2018-2020

kategoria wiekowa	31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	36	30	34	22	37	19
do 30 roku życia	69	42	61	40	70	36
powyżej 50 roku życia	26	16	19	12	29	15

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z powiatu toruńskiego. W stosunku do 2018 roku odsetek osób długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy uległ wzrostowi o 6 pp. Taka sama tendencja wystąpiła w przypadku powiatu toruńskiego. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2020 roku 49%, natomiast w powiecie toruńskim kształtował się na poziomie 50%. Sytuacja w gminie Łubianka była pod tym względem korzystniejsza w porównaniu zarówno do powiatu, jak i całego kraju.

Tabela 21. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu toruńskiego na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie		2018	2019	2020
Gmina	liczba osób	64	65	86
	udział (%)	39	42	45
Powiat	liczba osób	2 047	1 596	1 888
	udział (%)	53	48	50

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, jak między innymi kryzys występujący w wielu branżach.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ wzrost liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP,
- ❖ znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców,
- ❖ bezrobocie jako główny powód korzystania z pomocy społecznej w Gminie,
- ❖ ryzyko wykluczenia osób bezrobotnych, a także pojawienia się niekorzystnych następstw, spowodowanych długotrwałym pozostawaniem bez zatrudnienia (uzależnienia, zaburzenia psychiczne, ubóstwo),
- ❖ ryzyko pogorszenia się sytuacji na rynku pracy spowodowane pandemią COVID-19.

WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

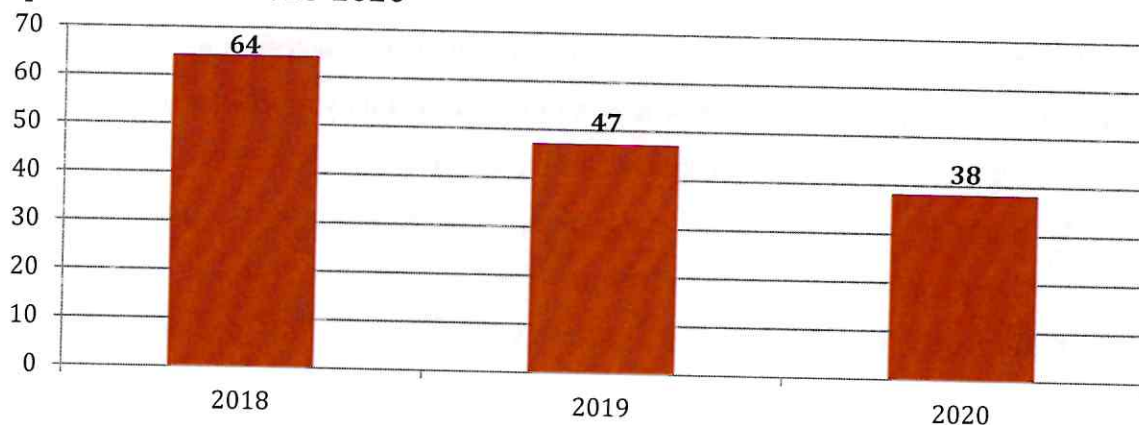
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2018-2020 ulegała systematycznemu spadkowi. W stosunku do 2018 roku oznacza to spadek o 41%.

Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku zasiłki stałe pobierało 12 osób, zasiłek okresowy – 28 osób, natomiast celowy – 96 osób. Na przestrzeni omawianych lat liczba świadczeniobiorców zasiłku okresowego oraz stałego zmniejszyła się. Z kolei liczba przyznanych zasiłków celowych ulegała wahaniom. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020

rodzaj zasiłku	2018		2019		2020	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	14	81 429	14	80 491	12	68 051
zasiłek okresowy	41	95 609	31	64 986	28	65 867
zasiłek celowy	152	109 291	76	33 018	96	54 469

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. W 2020 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 66 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 86 osobom. W ciągu omawianych lat liczba osób otrzymujących poniższe świadczenia ulegała wahaniom.

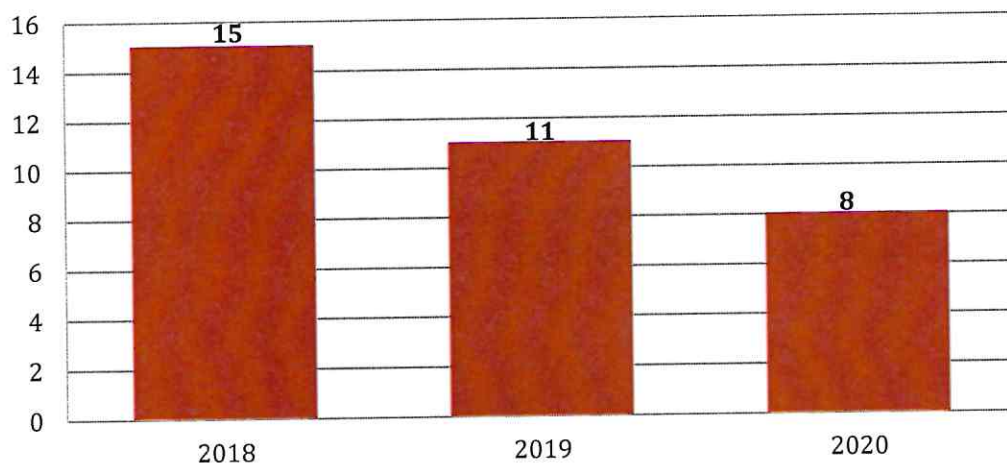
Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznanego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
świadczenie pieniężne	98	33	66
świadczenie niepieniężne	73	119	86

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 roku świadczenie pieniężne w formie dodatków mieszkaniowych otrzymało 8 gospodarstw domowych. Od roku 2018 obserwuje się spadek w zakresie liczby gospodarstw domowych objętych tą formą pomocy. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

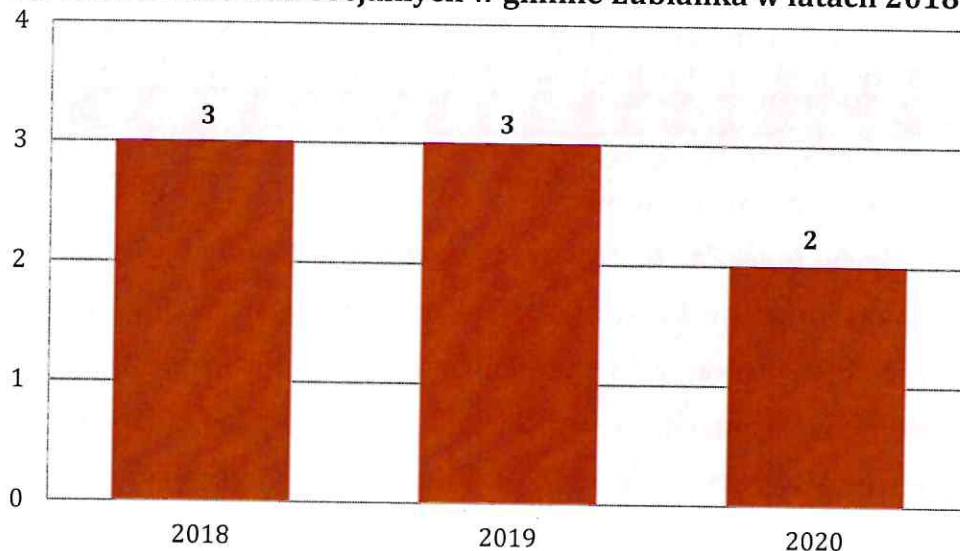
Wykres 35. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W latach 2018-2019 liczba mieszkań socjalnych w gminie Łubianka utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w 2020 roku uległa spadkowi do 2.

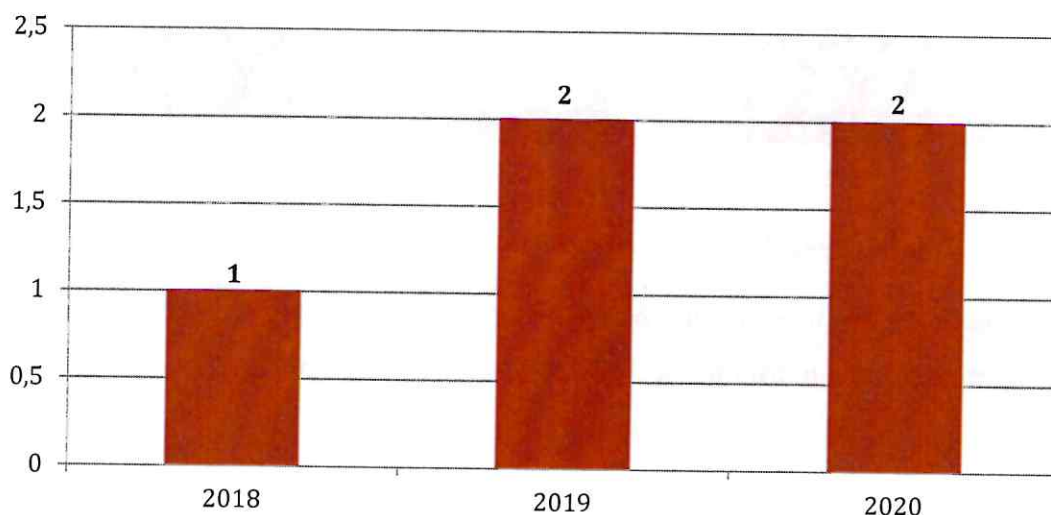
Wykres 36. Liczba mieszkań socjalnych w gminie Łubianka w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2020 roku z pomocy i wsparcia GOPS z powodu bezdomności skorzystały 2 rodziny. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin utrzymywała się na względnie stałym, a zarazem niskim poziomie.

Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

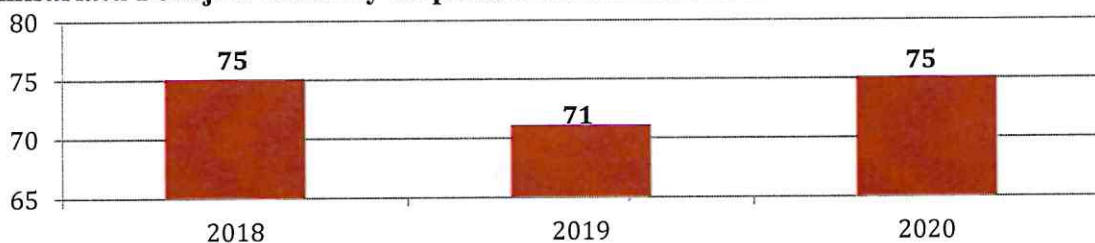
- ❖ ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ❖ ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności,
- ❖ ubóstwo jako częsty powód korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy.

PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2020 roku w gminie Łubianka podjęto 75 interwencji domowych, co oznacza wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 6%. Na przestrzeni omawianych lat liczba przeprowadzonych interwencji domowych ulegała wahaniom.

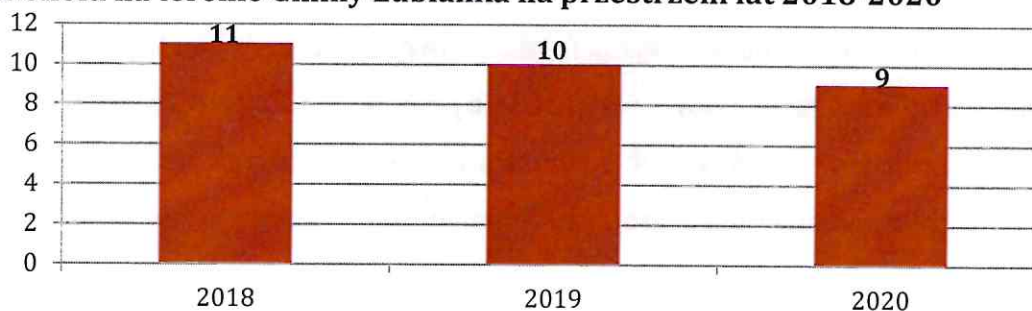
Wykres 38. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Chełmży na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Dane przekazane przez Komisariat Policji w Chełmży

W 2020 roku w gminie Łubianka funkcjonariusze policji podjęli 9 interwencji domowych związanych ze spożywaniem alkoholu. Na przestrzeni 2018-2020 ich liczba ulegała systematycznemu, a zarazem niewielkiemu spadkowi.

Wykres 39. Liczba interwencji domowych związanych z problemem uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Łubianka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Dane przekazane przez Komisariat Policji w Chełmży

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ❖ stosunkowo wysoka liczba prowadzonych interwencji domowych na terenie Gminy,
- ❖ alkoholizm jako częsty podwód podejmowania interwencji domowych.

ANALIZA SWOT

Jedną z powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzrost liczby mieszkańców na przestrzeni omawianych lat. ❖ Dodatni przyrost naturalny. ❖ Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy. ❖ Stosunkowo dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna. ❖ Funkcjonowanie średnich przedsiębiorstw na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Starzejące się społeczeństwo. ❖ Wysoki poziom stopy bezrobocia rejestrowanego na poziomie powiatu. ❖ Wzrost zapotrzebowania na zasiłki pielęgnacyjne dla osób po 75 roku życia. ❖ Bezrobocie, niepełnosprawność oraz ubóstwo jako najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej. ❖ Wzrost łącznej wartości sprzedanego alkoholu na terenie gminy Łubianka.

- ❖ Baza instytucji prowadzących działalność w zakresie polityki społecznej oraz innych, działań wspierających mieszkańców: GOPS, GKRPAiPN, BCK, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Klub Seniora „Barwy Jesieni”, Klub Seniora „Pod Wiatrakami”, .
- ❖ Dostępność do oferty kulturalnej.
- ❖ Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego za sprawą policjantów z Komisarzatu Policji w Chełmży.
- ❖ Spadek wskaźnika deprywacji lokalnej.
- ❖ Funkcjonowanie na terenie Gminy organizacji pozarządowych, również o profilu działalności skierowanym na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- ❖ Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz ubóstwa.
- ❖ Stosunkowo niewielka liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu przemocy w rodzinie oraz bezdomności.
- ❖ Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
- ❖ Spadek liczby osób uzależnionych, z którymi przeprowadziła rozmowy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- ❖ Spadek wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
- ❖ Niedostosowana liczba asystentów rodziny w stosunku do zapotrzebowania na ich usługi.
- ❖ Brak rodzin wspierających.
- ❖ Wysoki odsetek rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz niepełnosprawności.
- ❖ Wzrost liczby sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”.
- ❖ Wzrost w zakresie liczby osób zarejestrowanych w PUP.
- ❖ Występowanie zjawiska bezrobocia zwłaszcza osób po 50 roku życia.
- ❖ Stosunkowo wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców.
- ❖ Stosunkowo wysoka liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji.

SZANSE

- ❖ Rozwój gospodarczy i turystyczny Gminy.
- ❖ Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
- ❖ Zwiększona aktywność zawodowa wśród grup najbardziej dotkniętych bezrobociem.
- ❖ Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
- ❖ Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

ZARÓŻENIA

- ❖ Starzejące się społeczeństwo.
- ❖ Wykluczenie cyfrowe części mieszkańców, przede wszystkim osób starszych.
- ❖ Niedostosowanie oferty kształcenia do zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy.
- ❖ Pojawienie się negatywnych konsekwencji długotrwałego korzystania z pomocy społecznej.

- ❖ Zewnętrzne źródła finansowania, między innymi Rządowe czy z Unii Europejskiej.
- ❖ Zintensyfikowana polityka senioralna oraz prorodzinna.
- ❖ Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością.
- ❖ Szkolenia podnoszące kompetencje kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- ❖ Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy.
- ❖ Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.
- ❖ Rozwój infrastruktury pomocowej, dostępnej na terenie Gminy.
- ❖ Rozwój sfery pozarządowej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
- ❖ Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna, podejmująca inicjatywy na rzecz rozwoju Gminy.
- ❖ Rozwój kapitału społecznego i przedsiębiorczości wśród mieszkańców, w tym rozwój podmiotów ekonomii społecznej.
- ❖ Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- ❖ Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
- ❖ Zwiększenie skali problemu przemocy w rodzinie.
- ❖ Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
- ❖ Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- ❖ Ryzyko wzrostu zaburzeń zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Gminy.
- ❖ Konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią koronawirusa.
- ❖ Rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19.
- ❖ Wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- ❖ Spadek aktywności zawodowej kobiet po urodzeniu dziecka

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje

niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego

ELEMENTY PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Źródło: opracowanie własne

MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Łubianka została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **Misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Wizja

Gmina Łubianka zmierza do poprawy poziomu i standardu życia swoich mieszkańców. Dąży do utworzenia różnokierunkowego, a zarazem efektywnego i skutecznego systemu wsparcia, gwarantującego bezpieczeństwo materialne oraz niematerialne całej społeczności lokalnej.

Misja

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest działanie na rzecz różnorodności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu oraz marginalizacji poprzez umożliwienie rozwoju społeczno-zawodowego mieszkańcom.

KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

---

1. Integralny system wsparcia rodzin.
2. Sieć wsparcia dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością i starszych.
3. Zmniejszenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych.
4. Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Poprawa jakości życia osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.
6. Ograniczanie zjawiska ubóstwa i izolacji społecznej.
7. Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Integralny system wsparcia rodzin.

Cel operacyjny nr 1					
Wzmacnianie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ich funkcji.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	2022-2028	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających.	2022-2028	GOPS	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	2022-2028	GOPS, UG, placówki oświatowe, GKRPiPN	Budżet Gminy

w przypadku doświadczenia problemów.					
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze. Liczba zorganizowanych warsztatów.	Rok: 2024, 2026, 2028	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2022-2028	GOPS, PCPR.	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2

Poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	2022-2028	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Współpracowanie z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin problemów.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę.	2022-2028	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Wzrost poziomu edukacji w szkołach.	Liczba działań podjętych w celu doposażenia placówek oświatowych.	2022-2028	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez/wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	Liczba zorganizowanych imprez. Liczba uczestników.	2022-2028	UG, GOPS, placówki oświatowe, BCK	Budżet Gminy Budżet Państwa

Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, podejmowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.	2022-2028	UG, GOPS, placówki oświatowe, BCK	Budżet Gminy Budżet Państwa, środki z Unii Europejskiej
--	--	--	-----------	-----------------------------------	---

CEL STRATEGICZNY NR 2

Sieć wsparcia dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością i starszych.

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie godziwych warunków bytowych oraz zagwarantowanie dostępu do wyspecjalizowanych usług wspierających osobom z niepełnosprawnościami oraz seniorom.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób z niepełnosprawnością.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z niepełnosprawnością po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb tej grupy osób.	Rok: 2022-2028	UG, GOPS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Zintensyfikowanie działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2022-2028	GOPS, NGO	Budżet Gminy
Organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	2022-2028	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Kierowanie osób z niepełnosprawnością do domów samopomocy, zlokalizowanych	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział	Liczba uczestników środowiskowego domu samopomocy.	2022-2028	GOPS, UG	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa

w sąsiednich gminach i organizacja oraz zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób.	w zajęciach organizowanych przez środowiskowy dom samopomocy.				
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechnienia.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	2022-2028	GOPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
Utworzenie mieszkań chronionych dla osób starszych na terenie Gminy.	Poprawa społecznego funkcjonowania osób starszych z terenu Gminy.	Liczba utworzonych mieszkań chronionych.	2025	GOPS	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	2022-2028	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2

Umożliwienie osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami aktywnego wypełniania ról społecznych i rodzinnych oraz integracja tych osób w społeczności lokalnej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością, wzrost ich aktywności społecznej oraz umiejętności.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach.	2022-2028	GOPS, UG, NGO, BCK, KS Pod Wiatrakiem”, DDP w Biskupicach	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	2022-2028	GOPS, UG, BCK, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów.	Rok: 2024, 2026, 2028,	GOPS, UG, BCK, NGO, KP	Budżet Gminy

Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych i osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Zwiększenie liczby realizowanych projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością, w stosunku do lat poprzednich.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	2022-2028	GOPS, UG, NGO, BCK	Budżet Gminy Budżet Państwa
---	---	---	-----------	-----------------------	--------------------------------

CEL STRATEGICZNY NR 3

Zmniejszenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych.

Cel operacyjny nr 1

Przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych, poprzez zwiększenie skuteczności systemu wsparcia oraz ochrony osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	2022-2028	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie powstania grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu (AA), dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba działań podjętych w celu utworzenia grupy. Liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, NGO	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	2022-2028	GKRPAiPN	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż

od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.					napojów alkoholowych
Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.	Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych.	Liczba sfinansowanych programów. Liczba uczestników programów.	2022-2028	GKRPAiPN	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2

Wzrost świadomości dzieci i młodzieży w zakresie zdrowego stylu życia oraz opóźnienie inicjacji alkoholowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPIiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	2022-2028	GKRPAiPN, GOPS, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	2022-2028	GKRPAiPN, placówki oświatowe, KP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w wycieczkach z programem profilaktycznym.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie

dotkniętych problemami uzależnień.					zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców oraz wychowawców i nauczycieli, dotyczących profilaktyki uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	2022, 2028	GKRPAiPN, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 3

Promowanie prawidłowych postaw wśród mieszkańców w zakresie używania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Zmniejszenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych. Liczba uczestników.	2022-2028	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	2022-2028	GKRPAiPN, GOPS, KP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.					
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	Liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	2022-2028	GKRPAiPN, GOPS, UG, KP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy międzyinstytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	2022-2028	GKRPAiPN, GOPS, UG, KP, NGO, BCK, GBP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 4

Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny nr 1

Poprawa jakości i dostępności do wsparcia adresowanego do rodzin, w których występuje problem przemocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, KP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, ZI, UG	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż

informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.					napojów alkoholowych
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, KP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, ZI, KP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2

Pobudzanie społecznej odpowiedzialności wśród mieszkańców wobec osób stosujących przemoc oraz prowadzenie działań profilaktycznych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych, liczba zorganizowanych działań.	Rok: 2024, 2026, 2028	GOPS, UG, KP, GKRPAiPN, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy, a także wzrost wrażliwości społeczności	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	2022-2028	GOPS, GKRPAiPN, ZI, KP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	lokalnej na jej przejawy.				
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach, liczba zorganizowanych warsztatów.	2022-2028	GKRPAiPN, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 5

Poprawa jakości życia osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny nr 1

Wsparcie pełnego zatrudnienia wśród mieszkańców Gminy oraz wyrównywanie szans na lokalnym rynku pracy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	2022-2028	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	2022-2028	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Prowadzenie działalności informacyjnej w dostępnych formach wsparcia i aktywizacji bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	2022-2028	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	2022-2028	GOPS	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 6

Ograniczanie zjawiska ubóstwa i izolacji społecznej.

Cel operacyjny nr 1

Polepszenie sytuacji materialnej i niematerialnej mieszkańców Gminy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	2022-2028	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy pieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	2022-2028	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2022-2028	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	2022-2028	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
--	---	--	-----------	------------------------------	--------------------------------

CEL STRATEGICZNY NR 7

Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców.

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi dostępu do specjalistycznego wsparcia oraz przeciwdziałanie stygmatyzacji tej grupy mieszkańców poprzez edukację lokalnego społeczeństwa.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	2022-2028	GOPS, UG	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów. Liczba uczestników.	2022-2028	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	2022-2028	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie utworzenia bezpłatnego poradnictwa psychologicznego dla mieszkańców Gminy.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia psychicznego wśród mieszkańców.	Utworzenie punktu poradnictwa psychologicznego. Liczba osób korzystających.	Rok: 2024	GOPS, UG	Budżet Gminy
Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz	Poprawa funkcjonowania osób z	Liczba działań podjętych we współpracy z PCPR oraz PUP.	2022-2028	GOPS, PCPR, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	zaburzeniami psychicznymi.				
--	----------------------------	--	--	--	--

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).

Podstawowym źródłem finansowania Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Łubianka. Zaplanowane zadania będą finansowane także przez:

- ❖ budżet Wojewody,
- ❖ budżet Samorządu Województwa,
- ❖ Fundusz Pracy,
- ❖ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ❖ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ❖ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ❖ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2019-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

W prognozie na lata 2022-2028 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance, z uwzględnieniem braku realizacji przez samorządy od 2023r. Programu 500+.

Tabela 24. Ramy finansowe Strategii

rok	pomoc społeczna (dział 852)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2019	1 683 480	88 540	10 675 290	12 447 310
2020	1 378 819	69 420	12 926 385	14 374 624
2021	1 413 289	71 156	13 249 545	14 733 990
2022	1 448 622	72 934	3 580 783	3 653 717
2023	1 484 837	74 758	3 920 303	5 479 898
2024	1 521 958	76 627	4 268 310	5 866 895
2025	1 560 007	78 542	4 625 018	6 263 567
2026	1 599 007	80 506	4 990 644	6 670 157
2027	1 638 983	82 519	5 365 410	7 086 912
2028	1 679 957	84 582	5 749 545	7 514 084

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 25. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Łubiance o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022-2028”.	I kwartał 2022 r.

Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2022 r. – IV kwartał 2028 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2022 r. do 2028 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2029 r.

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami GOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy.

Gmina winna komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- ❖ możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- ❖ informacja o postępach wdrażania Strategii;
- ❖ współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach;
- ❖ informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

MONITORING I EWALUACJA

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPAiPN, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Łubianka do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Tabela 26. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2028 roku)
				

1	Integralny system wsparcia rodzin.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	12	do 20
		Liczba asystentów rodziny.	1	do 2
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 2
		Liczba publicznych żłobków.	0	do 1
		Liczba miejsc w publicznych przedszkolach.	55	do 100
2	Sieć wsparcia dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością i starszych.	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	14,8	do 20,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	7	do 9
		Liczba Klubów i Domów Seniora na terenie Gminy.	2	2
		Liczba mieszkań chronionych.	0	do 3
3	Zmniejszenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych.	Liczba punktów Konsultacyjno-Informacyjnego	1	1
		Liczba osób uzależnionych z którymi GKRPAiPN przeprowadziła rozmowy	12	do 20

4	Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	14	Poniżej tej liczby
		Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	14	Poniżej tej liczby
5	Ograniczanie zjawiska ubóstwa i izolacji społecznej.	Liczba mieszkań socjalnych	0	do 5
6	Poprawa jakości życia osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	31	poniżej 25
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.	45	poniżej 38

7	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców.	Liczba osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego na terenie Gminy.	10	do 25
---	--	---	----	-------

Źródło: opracowanie własne

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i cele operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, sytuacji rodzin, profilaktyki uzależnień, problemu przemocy w rodzinie, sytuacji seniorów i osób z niepełnosprawnością, systemu ochrony zdrowia psychicznego, problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz problemu bezrobocia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnym od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Łubianka i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Konieczna jest międzysektorowa współpraca dążąca do zapewnienia jak najlepszych warunków życiowych wszystkich mieszkańców gminy Łubianka.

Realizacja Strategii powinna przyczynić się do wysokiej jakości życia mieszkańców gminy Łubianka, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok z przyjęty uchwałą Nr XV/165/2020 Rady Gminy Łubianka z dnia 27 kwietnia 2020 roku
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023, przyjęty uchwałą Nr XXIX/298/2021 z dnia 13 września 2021 roku.
4. <https://www.lubianka.pl/>
5. Gryffin R.W. (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN.
6. <http://www.infopolska.com.pl>.

7. <https://bdl.stat.gov.pl>.
8. <https://mapa.wyniki.edu.pl>.
9. <https://pl.m.wikipedia.org>.
10. <https://poradnik.ngo.pl>.
11. <https://www.szkolnictwo.pl>.
12. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
13. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
14. N. G. Piłkuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 9-16.
15. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.
16. Oniszczyk J., Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
17. Program współpracy Gminy Łubianka z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok.
18. Raport o stanie Gminy Łubianka za 2020 rok.
19. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok.
20. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
21. Sytuacja na powiatowym rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 r.
22. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).
23. www.psychiatriapolska.pl.
24. Yaziji M., Doh J., Organizacje pozarządowe a korporacje.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Łubianka na tle województwa kujawsko-pomorskiego.....	14
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Łubianka według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)	21
Rysunek 3. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Łubianka alkoholu w latach 2018-2020	49
Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego.....	70

SPIS TABEL

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	7
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2018-2020.....	16
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)	17
Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2020.....	17
Tabela 5. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Łubianka (stan na koniec 2020 roku).....	20
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego w 2020 roku.....	25
Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2018-2020	33
Tabela 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2018-2020	33
Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2018-2020	33
Tabela 10. Liczba świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku	38
Tabela 11. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych w latach 2018-2020.....	39
Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020.....	44
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2018-2020.....	44
Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2018-2020.....	44
Tabela 15. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2018-2020	45
Tabela 16. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Łubianka wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020	49
Tabela 17. Dane dotyczące działalności procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020	54
Tabela 18. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020.....	54
Tabela 19. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności wg płci w latach 2018-2020 (w procentach), w porównaniu do powiatu toruńskiego.....	60

Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2018-2020	61
Tabela 21. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Łubianka oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu toruńskiego na przestrzeni lat 2018-2020.....	61
Tabela 22. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020.....	63
Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznanego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020	64
Tabela 24. Ramy finansowe Strategii.....	85
Tabela 25. Harmonogram wdrażania Strategii.....	85
Tabela 26. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	87

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Łubianka w latach 2018-2020.....	15
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Łubianka na przestrzeni lat 2018-2020.....	15
Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie toruńskim na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	18
Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2018-2020	18
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2018-2020.....	19
Wykres 6. Ludność gminy Łubianka według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku.....	22
Wykres 7. Liczba dostępnych miejsc oraz dzieci w przedszkolach publicznych na terenie gminy Łubianka na przestrzeni lat 2017-2020	22
Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Łubianka (w procentach) na przestrzeni lat 2017-2019.....	23
Wykres 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Łubianka, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego	24
Wykres 10. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Łubianka, powiecie toruńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2018-2020	25
Wykres 11. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance na przestrzeni lat 2018-2020.....	31
Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Łubianka w latach 2018-2020.....	32

Wykres 13. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020	32
Wykres 14. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin).....	34
Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przeźrzeni lat 2018-2020	35
Wykres 16. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Łubianka w porównaniu do powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2020	37
Wykres 17. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi	38
Wykres 18. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przeźrzeni lat 2018-2020.....	40
Wykres 19. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020	40
Wykres 20. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przeźrzeni lat 2018-2020	41
Wykres 21. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przeźrzeni lat 2018- 2020 (w złotych)	42
Wykres 22. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	43
Wykres 23. Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przeźrzeni lat 2018-2020	46
Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przeźrzeni lat 2018-2020	48
Wykres 25. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Łubianka na przeźrzeni lat 2018-2020	50
Wykres 26. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Łubianka, województwie kujawsko-pomorskim i całej Polsce w 2019 roku	51
Wykres 27. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Łubianka na przeźrzeni lat 2018-2020	56
Wykres 28. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2018-2020.....	56
Wykres 29. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego przysługującego osobie, która ukończyła 75 lat na przeźrzeni lat 2018-2020.....	57
Wykres 30. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przeźrzeni lat 2018-2020.....	57
Wykres 31. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2018-2020	59
Wykres 32. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przeźrzeni 2018-2020.....	59
Wykres 33. Mieszkańcy gminy Łubianka zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przeźrzeni lat 2018-2020	60
Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przeźrzeni lat 2018-2020	63

Wykres 35. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020	64
Wykres 36. Liczba mieszkań socjalnych w gminie Łubianka w latach 2018-2020	65
Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020	65
Wykres 38. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Chełmży na przestrzeni lat 2018-2020	66
Wykres 39. Liczba interwencji domowych związanych z problemem uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Łubianka na przestrzeni lat 2018-2020	67

Uzasadnienie

Do Uchwały NR XXXIV/349/2022 Rady Gminy Łubianka z dnia 14 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łubianka na lata 2022 –2028”.

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz. 2268, 1296, 1981, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Gmina Łubianka obecnie nie posiada aktualnie obowiązującej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Dokument jest niezbędny nie tylko z punktu widzenia prawa ale poprzez diagnozę problemową daje punkt odniesienia a dzięki celom wytycza kierunki działań w obszarze szeroko rozumianych problemów społecznych w perspektywie sześciu najbliższych lat.

Dlatego przyjęcie powyższej uchwały jest zasadne.